X. Piskorskiego Seb: Błogosławiona Kunegunda Panna, królewna Węgierska, Monarchini Polska itd. r. 1691.

BŁOGOSŁAWIONA KVNEGVNDA PANNA,

Krolewna Węgierska/ Monarchini Polska/ Pánien Zakonnych S. Kláry w Stárym Sandcu/ Fundátorka y Xieni:

Przy trzech Aktách Beatificationis *Poczytánia miedzy Błogosłáwionemi*,

KANDYDATKA Korony SS. Pánskich: ná Gody wypráwiona: Oblubienicá:

BOGV ná cześć, Swiátu Polskiemu ná Pocieche, ták długi czás oczekiwána,

WYSTAWIONA.

Przez
X. M. SEBASTYANA PISKORSKIEGO,
V. I. D. y Professorá, Archid. Kośćiołá Wszytkich SS. Krák. Kánoniká Wielunskiego, &c.

Z Dozwoleniem Stárszych.

W Krákowie/ w Drukárni Akademickiey. Roku Pánskiego/ 1691.

Węgierſkiego y Polſkiego
Kráiu Máćko iedyná:
Pánien hoyne/ ták doſtoyne
Bogu rodząca winá.
Przedziwnemi dziely twemi
KVNEGVNDO wſławiona;
Odewſzego brąn nas złego/
Páńno Błogoſłáwiona.
Purpurámi biśiorámi
Páńſkiemi Pánieńſkiemi/
Ozdobiona/ oświecona
Cnot perłámi drogiemi:
Wieniec ſwemu niebieſkiemu
Wiiąc Oblubieńcowi;
Y Koroną y záſłoną
Bądź twoiemu Ludowi.

Przewielebney w Chryſtuśie/ Pánnie/
Jey Mći Pánnie

KONSTANCYEY JORDANOWNIE,

Konwentu Pánien Zakonnych S. Klár y
w Stárym Sandcu Xieni/

y Wßytkiemu Swiatobliwemu JchMM. M. W. MM. Pánien

ZGROMADZENIU,

Moim Wielce M M. Pánnom y Dobrodźieykom.

Iepoięta rozumem śmiertelnym Opátrzność Bozka, ktora początek rzeczy káżdey, z dokonczeniem iey wiąże potężnie, y wßytko dźiwnie wdzięcznie ſporządza ſpráwuie: iákie mi podawáłá okázye, ſłużyć Wielkiey Słudze ſwoiey, Błogoſłáwioney Mátce S. Zgromádzęnia Wáßego; ráczćie vważyć áſpolnie zemną Bogu, ktory chce bydź w Swiętych ſwoich wychwalony, winne dziękczynięnie oddáć. Po ßczęśliwie zkonczonym Wálnym Seymie Wárßáwſkim, w Roku 1683. ná ktorym ſtánełá ſławná ná wßytek świát w potomne czáſy, Kolligacya Korony Polſkiey z Ceſárzem I. M. Chrześciánſkim, przećiwko ſpolnemu ich, á oraż y wßytkiego Chrześciánſtwá Nieprzyiaćielowi; máiąc ſobie zálecona ſpráwę Błogoſłáwioney Mátki Wáßey, względem expedicyey liſtow do Swiętey Stolice Apoſtolſkiey; przyidę vpátrzywßy zgodny czás do retyráty Pánſkiey, y tám záſtáię pewnego z więkßych Senatorá; niektore expedycye w ręku, iákoy ia ſwoie trzymáiącego. Pan przezornego rozumu y dźiwnie wyſokiego rozſądku, chcąc zbydź intereſſa owego, bomu ſię niezdáły; rzecze do mnie: Miły Boże! nie-

przyia-

przyiaćiel iuż ſię pięć lat gotuie ná nas, wſzytkich wczáſow záżywáiąc; á Krol Polſki po ták ćięſkich fátygách Seymowych, niema godźiny iedney wolny. Rzekłem: y owſzem Miłośćiwy Naiáśnieyſzy Krolu, w intereſſie właſnym Waſzey Krolewſkiey Mośći, iák mi ſię zda, przychodzę: bo w ſprawie, Tey, ktora ſámá poprowádźi ſczęśliwie, będźie Dux itineris *Wáſzey Krolewſkiey Mośći, do Dźiedźictwá kiedyś ſwego: y tám* Triumphatorem *da Pan Bog, w Oyczyſtey źiemi ſwoiey przyimie Błogosłáwiona Kunegundá. Podpiſał ochotnie Pan, com podał, á ow nie wewſzytkim vkontentowány zoſtał. Poſły niemieſzkánie liſty do Rzymu, y ſczęśliwa ſpráwiły Kommiſſya,* fabricandi Proceſſûs ſuper cultu immemorabili Beatæ, *ná Oſobę Przewielebnego Swiętey Pámięći I. Mośći X.* Mikołaia Oborskiego, *Biſkupá Láodyckiego, Szufrágáná Scholáſtyká y Officiałá Krákowſkiego: wten czas práwie, kiedy Krol I. M. P. Náſz Miłośćiwy, gromieł Nieprzyiaćioły, y z pod Więdńiá w Strigonium zwyćieſkie* trophæa *wyſtáwiał. Powraca potym do Krákowá* Triumphator, *y ziezdza w Oſobie ſwey ná Vroczyſtość záczynáiącego ſię Proceſſu. Przy ktorym wſpomniány Prałat wielkiey świątobliwośći, nietylko mnie chćiał mieć Aſſeſſorem; ále ták przy záczęćiu iáko y dokończeniu iego, Káznodźieia; lubo znałem ſię iáko y teraz znam ſczerze, wielce tego niegodnym. Zá teyże dźiwney Opátrznośći Boſkiey ſporzadzeniem, kiedym doczekał oto ſkutku iákiey tákiey vſługi moiey: kiedy tá Błogoſłáwiona w Splendorách SS. Páńſkich, w Kośćiele Swiętym roziáśniáłá; coż mi należáło czynić? tylko wypráwiwſzy* ad Sancta Sanctorum, *powitáć z Błogoſłáwienſtwem S. Stolice Apoſtolſkiey powracáiącą. Winienem, znam ſię, wiele Máieſtatowi Bozkiemu zá tákie Dobrodźieyſtwo iego; ále wypłáćić tego niezmogąc; Was záżywam* Genus electum, Gens Sancta, Populus acquiſitionis, *tey Mátki Cudowney Potomſtwo Swięte: ábyśćie z podźiękowániem Wáſzym y moie złączywſzy; wgorącym duchu, ſpolnie Pánu Bogu oddáły: y opiece Mátki ſwoiey Swiętey zálećiły tego, ktory ieſt ſługą y niegodnym Bogomodlcą Wáſzym.*

X. S. P.

KAZANIE,

W Dźień záczętego Proceſſu Práwnego, w ſpráwie Beátyfikácyey, ábo Poczytánia między Błogosłáwionemi, przedźiwney ſługi Boſkiey, Błogosłáwioney Kvnegvndy Pánny, Krolewny Węgierſkiey, Monárchini Polſkiey. W Kośćiele Swiętego Iędrzeiá w Krákowie, v Pánień Zakonnych, przy obecnośći Naiáśnieyſzych Máieſtatow Polſkich, Dńiá 21. Mieśiącá Lutego, Roku Páńſkiego. 1684.

Vineæ florentes dederunt odorem. Surge amica mea, columba mea, & veni. *Cant.* 2.

Winnice kwitnące wydáły odor. Powſtań przyiaćiołko moiá, gołębico moiá, y poſtąp dáley.

B. Kvnegvnda, Kándydatká Korony SS. Páńſkich.

1. *Powſtáie B. Kunegundá iáko ze ſnu, częmuż ták nierychło?*
2. *Oblubieniec trzykroć obowięzuie, áby nieprzebudzáno kochánki.*
3. *Iuż teraz wolno ią wzbudźić, głos,* ſuffragium *dáć iey,* ſurge, veni.
4. *Przez głoſy, przez* ſuffragia *do honorow wſzędźie.*
5. *Pierwſzy głos Słowá wiecznego.*
6. *Częmu głowy Apoſtołow SS. Piotrá y Páwłá, we trzyſtá lat dopiero, ze ſtudnie w Kośćiele S. Sebáſtyáná podnieśione.*
7. *Drugi głos Mátki Boſkiey.*
8. *Trzeći głos B. Sálomei Stryienki.*
9. *Czwarty głos Korony Polſkiey, y Węgierſkiey.*
10. *Ieżeli Swięći Páńſcy widzą náſze mizerye w Niebie, y rátowáć nas mogą.*

11. *Dowod tego z Pismá, y z Historyey Polskiey.*
12. *Piąty głos Oycá Swiętego, y Delegata iego wtey sprawie.*
13. *Ostátni głos Corek iey włásnych, y Siostr.*

I. Powstáieß pierwßa z mądrych Pánien/ vna de numero prudentum, Naiáśnieyßa Krolestwá Polskiego Monárchini/ Korony Węgierskiey perło nieoßácowána/ wdzięczna Niebu y ziemi z gor Pánnonskich/ na Podgorze Polskie Konwállio przesádzona / Lilium Conuallium: Pánno oraz y ták wielu Corek/ Bogu poświeconych Mátko czysta: przedziwna sługo Boska / naywielebnieyßa Kunegundo: powstáieß ze snu wßytkim powßechnego/ dormitauerunt omnes; ktorymeś byłá słodko w Pánu záśnełá/ Beati, qui in Domino moriuntur: powstáieß ná głos Oblubieńcá twego/ clamor factus est, przez Namiestniká swego z Stolice Apostolskiey do ciebie mowiącego: Vineæ florentes &c. Winnice kwitnące wydáły odor: wstańże tedy przyiaciołko moiá / gołębico moiá/ y postąp dáley. A zkądżeć tá przyßłá byłá od ták wielu lat/ áż do tego czásu/ z wielkim vprágnieniem świátá Polskiego/ nieprzerwána dormicia? żeś sie ták nierychło ze snu twego porwáłá: ábyś ochędożywßy z śmiertelnego prochu / zápaloną w Niebie lámpe/ w domu Oblubieńcá twego; tu ná ziemi/ná wßystkie częśći świátá roziáśniáłá. Surrexerunt, & ornauerunt lampades suas.

II. Godny iest podziwienia Oblubieńcá Niebieskiego postepek/ ktorego z kocháną swoią Oblubienicą záżywa: Naprzod dwákroć ná nie woła/ Surge surge: Powstań/ powstań: á potym trzykroć śćiśle bárdzo/ Cory Jerozolimskie obowiezuie; áby nieprzebudzáły kochánki iego/ pokiby sámá wczásowáć sie chćiáłá. Adiuro vos, y znowu adiuro vos, y po trzećie: adiuro vos Filiæ Ierusalem, ne suscitetis, neq; euigilare faciatis Dilectam, donec ipsa velit! Corki Jerozolimskie/ y wy Rodzone/ y wy Cioteczne dźiatki/ odrodzone ná chwałe Bogu/ z czystey Mátki czyste pokolenie/ casta generatio! Z iákiem prágnieniem/ ták wiele rázy życzyłyśćie sobie; áby sie tá Mátki/ Fundatorki/ Ciotki/ Dobrodzieyki wáßey skończyłá dormicia: áby powstáwßy z ćiemney nocy/ naiáś-

śnieyß

śnieyſza oczu wáſzych Jutrzenká/ y ná niebie y ná ziemi/ in iplendoribus Sanctorum, w iáſności Swiętych Páńſkich weſzłá: ále ileście rázy wzbudźić kocháną Mátkę wáſzę/ Dobrodźieykę wáſzę chćiáły/ tyleście rázy zákazánie vſłyſzáły: Ne ſuſciteris, neq; euigilare faciatis Dilectam. Nie wzbudzayćie/ áni ſnu nieprzerywayćie Kochánki/ pokiby ſámá węzáſowáć ſię chćiáłá.

III. Już teraz ćieſzćie ſię Corki Syonu świętego: lætare filia Sion! maćie oto mowę/ maćie pozwolenie/ ábyśćie wzbudźiły kocháną Mátkę wáſzę/ ſuſcitetis Dilectam: ábyśćie iey ten pierwſzy dźień dobry dáły/ ſzcześliwego w domu Páńſkim powſtánia powinſzowáły; ktorey oto y ſąm Oblubieniec/ áby dáley poſtąpiłá/ wzywa: ſurge & veni. Obaczemy y zbierzemy te głoſy: ſurge & veni; ile ich będźie miáłá dźiśieyſza Korony SS. Páńſkich Naiáśnieyſza Kándydatká/ przedźiwná ſługá Boża B. Kunegundá. Ktore głoſy zwáżywſzy/ pewny znák weźmiemy/ że ią prędko da Pan Bog z Corkámi iey/ w Kośćiele Páńſkim powſtáiącą obaczemy/ y błogoſłáwioną powitamy/ viderunt eam Filiæ, & beatiſſimam prædicauerunt.

IV. Głos człowieká ná świećie człekiem czyni/ vox hominem ſonat: zá kim ſuffragia życzliwe/ zá kim głoſy zgodne poydą/ naywyżſzych godności pewnie doydźie/ Hunc turba Quiritium certat tergeminis tollere honoribus. Náwet nietylko w ziemſkiey/ ále y w niebieſkiey Hierárchiey zá głoſem wſzytko idźie. Ná Márſzałkoſtwo Chryſtuſowe/ głos pierwſzym ſtopniem wielkiemu Janowi. Factum eſt verbum Domini ſuper Ioannem. Ná wielką ſekretárią táiemnic Boſkich/ głos z Niebá wſzytkim Prorokom kredenſuie. Factum eſt verbum Domini ſuper Ieremiam. Co więkſza ſámemu Słowu przedwiecznemu do Kánonizácyey Synoſtwá Boſkiego/ nieprzyſzło bez głoſu. Audita eſt vox de cælo, hic eſt Filius meus dilectus. A Tobie Naiáśnieyſza Kándydátko do korony SS. Páńſkich tu ná ziemi/ głoſow trzebá.

V. Pierwſzy tedy máſz głos mądra Pánno/ Słowá wiecznego; przez ktore wſzyſtkie rzeczy ſtworzone powſtáły ná świećie. Verbum verbi, per quod facta ſunt omnia: głos Oblubieńcá twego/ vox dilecti mei ſurge. Powſtań przyiaćiołko moiá/ go-

lebico moiá/ y poſtap dáley. Quid Sponſa morari? Czemuż ſie Oblubienico báwiß? Chodźiłás záwße zá głoſem Báránká niepokálanego Pánno czyſta/ Virgines enim ſunt, & ſequuntur Agnum quocunq; ierit: ſmákowáłás ſobie záwße głos Páſterzá dobrego/ vocem meam audient/ Owieczko zpaſtwiſká iego/ zdrogi doſkonáłośći/ przez wßytko życie twoie nigdy nieobłakána/ Oues paſcuæ eius: wprzod niżliś mleká Máćierzyńſkiego ſkoßtowáłá/ wprzodeś vſtá twoie Nayświetßym pokármem Ciáłá y Krwie Pánſkiey oſłodźiłá/ Et fructus eius dulcis gutturi meo: czemuż ſie nieporywaß ná ſłodki głos iego? Vox enim tua dulcis? czemu ſie Oblubienico báwiß? quid Sponſa moraris?

VI. W Kośćiele S. Sebáſtiáná/ ktory ieſt miedzy śiedmią celnieyßych w Rzymie/ á zowie ſie ad Catacumbas, ábo ná Cmintarzu Káliſtá; (dla tego/ że tám wiele bárdzo SS. Męczennikow odpoczywáią) wchodząc do máłego Choru/ ieſt tablicá mármurowa ná ſćienie/ ztákiem nápiſániem: Tu wtey ſtudni Ciáłá SS. Apoſtołow Piotrá y Páwłá przez trzyſtá lat vkryte/ przed wßyſtkich wiádomośćią były. Náwiedzáiąc to mieyſce Brigittá S. miáłá ná to oſobliwą reflexią/ y pytáłá ſie Zbáwićielá: Czemuby one dwoie Kośćiołá ſwego świátłá wiekße/ duo luminatia magna, ták długo wpod źiemnych ćiemnośćiách zátáione trzymał? Odpowiedźiáno iey: Nondum erant illi nati, quibus honor ille Exaltationis Apoſtolorum debebatur. Ießcze ſie byli nieurodźili ći/ ktorym on honor/ oná poćiechá podwyżßenia Apoſtołow SS. należáłá.

Iuż to trzyſtá dźiewiećdźieśiąt lat y dwie/ iáko to iedyne świátło oczu náßych zágáſło/ lumen oculorum noſtrorum; á czemuż przez ták długi czás ná firmámenćie Kośćiołá Pánſkiego/ in Splendoribus Sanctorum nie weßło? Záchował Bog te poćiechę/ ten honor czáſom náßym: áby kiedy naywiekßa burza od wſchodu Xiężycá Biſurmánſkiego powſtáie/ y śmiertelnym grożąc mrokiem/ wßytką siłą ná nas bije; áby tá náiáśnieyßa lámpá goráiąca/ Lampades eius, lampades ignis; w Kośćiele Pánſkim in Splendoribus Sanctorum, roziáśniawßy/ wdźięczną pogodę pokoiu pożądánego przynioſłá. Powſtańże tedy ßcześliwie

ná ten

ná ten pierwßy głos Oblubienicá twego/ pośpieß śię ßczęśliwie Naiáśnieyßa Kándydátko / do Korony SS. Páńskich w Kośćiele świętym iego/ Intende proſpere, procede, & regna.

VII. Drugi głos masz mądra Pánno/głos Nayświętßey Oblubienicá twego Mátki do ćiebie mowiącey : Surge amica mea, Powstań przyiaćiołko moiá. Wßakżeś napierwßym záraz wstępie przyśćia ná świát twego / ießcze była Rodźićielki twoiey wesołym weyzrzeniem/ ábo skoßtowániem pierśi Máćierzyńskich/ znáć nie poczełá/ Incipe riſu cognoſcere matrem ; á iużeś mnie zá Mátkę swoię/ zá Pánią swoię/ naypierwßym otworzeniem niemowlęcych vst twoich przyznałá/ y powitáłá/ mowiąc one słowá : Aue Regina cælorum. Wßakżeś Kośćiołá mego żadnego nigdy niemineła/ áleś do niego ná cześć moię bosemi nogámi/ by nayprzykrzeyßą y nayostrzeyßą drogą záwße poßłá. Powstańże teraz śpießno przyiaćiołko moiá / Surge propera amica mea, & veni : y postąp dáley. Wßakżeś śię ràniey nád wßytkie inne Corki moie/ pierwey nád wßytkie sługi moie/ do wychwalenia imienia mego/ porwáłá. Surrexerunt Filiæ, congregauerunt diuitias ſuas; tu ſupergreſſa es vniuerſas. Dosyć ráno wstáłá ku częći moiey mądra Tereſſá/ ràniey Mechtildis nabożna/ ràniey ießcze Gertrudá obiaśniona/ ràniey Magdalená de Pázzis niewinna ; nad te ràniey dáleko/ Sola mea, Salomea/ pierwße słowá JEZVS MARIA w niemowlęcych vstách swoich słodząca : ále ty nádewßytkie ießcześ ràniey wstáłá / Tu ſupergreſſa es vniuerſas ; Surge. Powstańże tedy Przyiaćiołko moiá/ kiedymi Kośćioł Swięty śpiewa : Aue Regina cælorum ; Twoiá to pierwßego tonu/ primi toni, nádewßytkie inße wdźięcznieyßa incepta / Surge & veni , Postąp dáley ; áby y ćiebie świat Polski/ in Splendoribus Sanctorum, wiásnośći Swiętych Páńskich powitał / Aue Regina Polonorum.

VIII. Trzeći głos masz mądra Pánno/ głos Mátki/ Siostry Mistrzyni/ przyiaćiołki twoiey Błogosłáwioney Salomei; nie mowię Stryienki / krewney / powinowátey twoiey : boście nie z ćiáłá/ áni z woli mężá/ ále z Bogá wiecey/ niż rodzone Siostry sobie były/ Non ex ſanguinibus, ſed ex DEO. Mowi y tá do ćiebie/ iuż ßczęśliwie stánąwßy ná Ołtarzu Páńskim/ o luce magis dilecta ſo-

cta ſorori! Oto Winnice náße kwitnące wydáły wonność ſwoie.
Surge amica mea, Powſtańże przyiáćiołko moiá. Chodziłás
záwße torem moim/ Anielſkie nieſkáżone żyćie prowádząc wſkázi-
telnym ćiele/ erunt ſicut Angeli DEI: podeptawßy świát y wßy-
tkie ſplendory iego/ Vrodzenie Naiáśnieyße/ vrode przedziwną/
głebokim vniżeniem/ y wzgárdą ſiebie ſámey pokrywßy; ćiáło v-
martwieniem ćięßkim/ duchá gruntownym w Bogu zátopieniem/
nád ſame Niebá wynioſły; ßukálás záwße/ ktorego nádewßytko
zákochálá Dußá twoiá/ Quæram quem diligit anima mea. Iá-
kiem práwem ia oddálám ſie twemu Kolománowi; tákim y ty by-
łás záślubiona memu Pudykowi. Należáło áby winogrády We-
gierſkie/ nietylko ſłodkie winá; ále oraz czyſte dziewictwo rodziły/
Vinum germinans virgines. Záßczepiłás przykłádem moim ták
buyną w Cnoty świete Winnice Páńſką/ y opátrzyłás pracą rąk
twoich/ De fructu manuum ſuarum plantauit vineam. Pur-
pure Krolewſką/ biſiorem poślubionego Pánu Bogu Pánień-
ſtwá: godność wßytke twoie rąbkiem Welum Zakonnego pokry-
łáś/ Byſſus & purpura indumentum eius. Dáłás mi iáko ſtár-
ßey pierwße mieyſce w Kośćiele Páńſkim/ ábyś y tym ſámym po-
kore twoie pokazálá; powſtańże teraz mądra Pánno/ tunc ſur-
rexerunt: rozświeć w Kośćiele Páńſkim Naiáśnieyßa Lámpo/
illuminare; rozkwitniy niezwiedły w ogniu goreiącym krzáku/
rubus ardens incombuſtus; podnieś ſie wyżey przećiwnośćiámi/
potwarzámi żadnemi/ ćięßkośćiámi naywiekßemi nieprzełomána
Pálmo/ preſſa altius aſſurgit: odbierz Korone zgotowáną od Pá-
ná/ niepokalána Oblubienico iego. Accipe coronam quam tibi
Dominus præparauit.

IX. Czwarty głos maß mądra Pánno/ głos Korony two-
iey Polſkiey; á oraz y Oyczyſtey ziemie twoiey Wegierſkiey/ Suffra-
gium liberæ vocis. Surge, veni coronaberis. Powſtań/ poſtąp
do Korony.

X. Pytáią ſie Vczeni w Piśmie/ ieżeli śś. Páńſcy widząc Bo-
gá y záżywáiąc ſłodkośći nieprzebráney iego; widzą oraz w Bogu
mizerie náße: y máiąc compáſſyą nád námi/ rátowáć nas w potrze-
bách náßych/ bronić w niebeſpieczenſtwách mogą? Niediſkuruiąc

dla czásu/ mowie: że Swięći Páńscy/ pátrząc ná mizerie náße/ gdyż wßytko widźieć mogą/ in Verbo; nieunoßą śię affektem/ ále effektem oświádczáią nam miłość swoie. To iest: Lubo Swięći Páńscy w rádości nieskończoney vtopieni żalić śię więcey y boleć nie mogą/ Non erit amplius neq; luctus, sed nec vllus dolor; iednák że ná káżde ßczere zawołánie náße/ ná rátunek náß przybywáią/ iáko y Aniołowie Páńscy. Ták práwowierna Teologia vczy.

XI. Oczywisty dowod tego z Pismá: Archániol Páński Michał Swięty stáwia śię zá Krolestwem Izráelskim/ przećiwko Aniołowi Xiążećiu Krolestwá Perskiego. Dan: 10. Bog oświadcza śię Ezechiaßowi/ że będźie bronił Jeruzalem/ dla Dawidá sługi swego. 4. Reg. 20. Doznáłá tego ták wielekroć rázy Koroná Polska: Krol Kázimierz od Aniołá Páńskiego przez sen vpewniony o zwyćięstwie/ zniosł Prusy z Másláusem/ y Pomárzány: Leßko Czarny tymże sposobem od Michálá Swiętego vtwierdzony/ pod Lublinem wyćiął co do iednego złośliwe Jázwingi: Stánisław Swięty/ Kázimierz Swięty/ oczywiśćie pokazawßy śię Woyskom Polskim y Litewskim/ wielkie wiktorie z Nieprzyiaćioł postronnych przynośili. Wiemy mądra Pánno/ mężna Białogłowo/ Mulierem fortem quis inueniet? iákoś wielkie zwyćięstwo z Tátárow/ Pudykowi twemu opowiedźiáłá; zprowádźiwßy do oney potrzeby dwoch Męczennikow Páńskich Gerwázego/ y Protázego/ ktorzy Woysko Polskie widocznie przywodźili: pádło trupem ná plácu Nieprzyiaćielá ták wiele tyśięcy/ á z Polakow y ieden nie zginął. Wiemy czegoś odwagą twoią dokazáłá w Węgrzech Waleczna Heroino/ kiedyś rebellizántom przećiwko Oycu twemu sprzyśiężonym/ własną ręką trzydźieśći mieczow odebráłá/ y Oycá z niebespieczeństwá onego ßczęśliwie wywiodłá. Jeżeli kiedy/ teraz czás Amázonko Polska/ ábyś odwagę twoię Oyczyznie y Koronie twoiey pokazáłá. Manum suam misit ad fortia. Wśćiekła Turcya zakrwáwionego męstwem Polskiem Xiężycá swego rogi/ ostrzy ná nas/ Lunatis ducit agmina peltis, Penthesilea furens. Doświádczona we wßytkich przedtym niebespieczeństwách náßych Heroino/ Apprehende arma & exurge in adiutorium mihi. Weźmi miecz y tarczą Naiásnieyßego Monárchy náßego/

Naiá

Naiáśnieyßa Monárchini Polſka: dáy mu áſſyſtencią obrony
twoiey/ przećiwko Nieprzyiaćiołom powßechnym Krzyżá ś. bądź
mu przewodniczką ná przyßley/iáko y pierwßey Kámpániey do zwy=
ćieſkich palm: iáko Synowi Mátká/ vczyn Scutum impenetrabile
Achilleſá náßego. Pobłogoſław wßyſtkiemu/ ktory ſie imieniem
twoim ßczyći Domowi Naiáśnieyßemu iego. Et exurge in adiu-
torium mihi, Powſtań ná pomoc moię: mowi do ćiebie głos
Polſkiey twoiey y Węgierſkiey Korony/ & veni, y poſtąp dáley.

XII. Piąty głos maß mądra Panno/ głos naywyżßey Ko=
śćiołá Swiętego Głowy/ y naywielebnieyßego Stolice Apoſtol=
ſkiey w ſpráwie twoiey Kommiſſárza/ Surge, powſtań. Należá=
ło záiſte áby niewinnośći twey Pánieńſkiey/do Korony śś. Páńſkich/
nie kto inßy/ tylko Innocentius XI. niewinnego imienia Páſterz
powßechny kredenſowáł. Należáło áby czyſtośći Dziewiczey/ do
Kośćiołá Páńſkiego/ Lilie tylko droge ſtáły. Dziwna rzecz/ kie=
dy vmiera Błogoſłáwiona Sálomea/ Mátká y Dobrodzieyká
mieyſcá tego/ná vlubioney ſobie Skále in lapide S. MARIÆ: tegoż
momentu pobożna iedná Białogłowá/ gdźie indźiey o kilká mil bę=
dąca/ obaczy dwie Kolumnie wyſokie; po ktorych Dußá pomienio=
ney Błogoſłáwioney Mátki do niebá wſtępowáłá. Gdyby po
drábinie/ po ſtopniách/ iáko Jákob Pátryárchá Anioły z niebá
zſtępuiące; ábo iáko Romuáld Swięty Kámeldulow ſwoich do
niebá wſtępuiących widźiał/ toby ießcze podobnieyßa? ále po Ko=
lumnie wniść wyſoko/ kto widźiał? Do tego doſyć było iedney Sá=
lomei/ iedná Kolumná do niebá; czemuż y druga wyſtáwiono?
Ciebie tu wyznáczył ten ſekret przeyzrzenia Boſkiego/ wielkich Ko=
lumnow wielka ozdobo/ Naywielebnieyßy w Chryſtuśie Infuła=
ćie Láodycki/ ty Niebá tykáiąca ſławą/ cnotą/ świątobliwośćią
wyſoka Kolumno y Lilio. Wyſtáwiłeś w Kośćiele Boſkim/pierwßy
wyſoki Kolos Błogoſłáwioną Sálomeą; wyſtáwiß dá Pan Bog y
tę drugą ßczerozłotą Kolumnę/ przedziwną ſługę Boſką Kunegun=
dę. Faciam illum Columnam in templo DEI mei. Záczniyże
ßczęśliwie tę świątobliwą pracą/ nieprzepracowány w Winnicy
Boſkiey robotniku: ogłoś świátu ták dawno pożądáną/ Beáty=
fikácyey ták wielkiey ſługi Boſkiey nowinę/ Opus fac Euangeliſtæ,
mini-

miniſterium tuum imple. Podáy rekę tey Xiążęcey wielkich Krolow Corce/ ázeby powſtáłá. Tenuit manum eius, & ſurrexit puella. Azeby ſię ſławá iey po wſzytkim świećie rozgłośiłá. Et exiit fama hæc in vniuerſam terram.

XIII. O ſłátni głos maſz mądra Pánno/ głos włáſnych Corek twoich/ Sioſtr y Sieſtrzenic twoich; bez ciebie Mátki/ Ciotki/ y opiekunki ſwoiey; iáko ośierociáłe ſynogárlice vſtáwicznie ięczących. Vox turturis audita eſt in terra noſtra, ſurge. Powſtań ſłáwo Kroleſtwá Polſkiego/ Tu gloria Hieruſalem. Powſtań ozdobo iedyna ludu/ zgromádzenia náſzego/ Tu honorificentia populi noſtri. Quia feciſti viriliter, & confortatum eſt cor tuum, Ześ ſobie mężnie y ſercem nieuſtráſzonym poſtąpiłá; eò quòd caſtitatem amaueris; żeś ſię w czyſtośći Pánieńſkiey ták zákocháłá/ y poślubiona czyſta Pánna iednemu Oblubieńcowi Chryſtuſowi/ deſpondi enim vos vni viro, virginem caſtam exhibere Chriſto; żeś inſzego mężá znáć niechćiáłá/ poſt virum tuum, alterum neſciueris; dla tego będźieſz błogoſłáwioná ná wieki/ ideò eris benedicta in æternùm. Et dixit omnis populus, fiat, fiat. Y krzyknął wſzytek lud/ niech ſię ták ſtánie/ niech ſię ták ſtánie. Amen/ amen.

KAZANIE,

Przy Nabożeństwie podźiękowánia Pánu Bogu, zá skończony Proceſs, y do Stolice S. Apoſtolſkiey odeſłány: w ſpráwie Beatifikáciey, Wielkiey Sługi Chryſtuſowey, Pátronki y Krolowey Polſkiey Kunegundy Pánny, v S. IęDRZEIA w Krákowie, w Niedźielę wtorą po Trzech Krolách. R. P. 1687.

Nuptiæ factæ ſunt. Specie tuâ, & pulchritudine tuâ intende, proſpere procede, & regna.

Gody ſtáły ſię. z Ozdobą twoią, y piękności twoią poſpieſzay ná nie, ſczęśliwie poſtępuy, y kroluy. Słowá wyięte z przeczytáney Ewángeliey, y Pſalmu 44.

B. Kunegundy wypráwá, poſag, wnioſek ná Gody.

1. *Należáło áby ten, ktory wyſtáwieł ná Ołtarzu Páńſkim B. Sálomeą; wyſtáwieł y Brátową iey B. Kunegundę.*
2. *Poſczęśćieł Bog wielkiemu Práłatowi Kolumnie Liliey, Mikołáiowi Biſkupowi Láodyckiemu &c. że ſię ná pięći Liliach Swiętych wſpiera.*
3. *Idźie Oblubienicá ná gody Báránkowe Kunegundá, z iákimże poſagiem, wypráwą, wnioſkiem?*
4. *Idźie w dáleką drogę w iákimże ſtroiu? w Pątniczym?*
5. *Mátká Bozka iák żyłá ná świećie, iák* Viator *czy* Comprehenſor?
6. *B. Kunegundá ieżeli nie tylko iáko* Viator; *ále y* Comprehenſor?
7. *Co zá poſag bierze z ſobą ná gody ſwoie?*
8. *Co zá triumfy w poſágu przynosi B. Kunegundá.*
9. *Co zá wnioſek iey ná gody?*

B

10. Iáka iey wypráwá?

11. Kolumná Kárdynał, ſłup Vbiczowánia Chryſtuſowego, w Kośćiele S. Práxedy w Rzymie złożeł.

12. Czemu B. Kunegunda do S. Mikołáiá ták nabożna byłá.

13. Czemu kiedy ſię tráktuie ſpráwá Beatifikáciey B. Kunegundy, dwá kápeluſe Polſkim Práłatom dáne?

14. Kárdinał Laurea *B. Kunegundy* Tutor Fiduciarius.

15. Zá żywotá y przy Beatifikáciey, czterey Ianowie, B. Kunegundźie aſſiſtunt.

16. B. Kunegundá idźie po koronę do Innocentego XI. ktora S. Stániſłáwowi Kánonizácyą wymogłá, v Innocentego IV.

I. TAk należáło zgołá/ ták ſie záiſte godźiło/ przy dźiśieyßey weſołych God occurrenciey; ábyś wierny ſługo Páńſki/ Fidelis Seruus: Páſterzu Owczárnie Chryſtuſowey dźiwnie dobry/ Bonus Paſtor: Aniele Kośćiołá Laodyckiego/ Angelo Laodicæ Eccleſiæ: ták nanależało/ ták ſie godźiło; ábyś przykłádem wielkiego Pátroná twego/ ſtánu/ kondiciey Pánieńſkiey Opiekuná y Stróżá; wypoſázywßy/ wydawßy/ ná Ołtárzu Páńſkim ßcześliwie wyſtáwiwßy/ te pierwßą z miedzy Mądrych Pánien/ vna de numero Prudentum, Mátkę mieyſcá tego; nie tylko imieniem/ ále y rzeczą ſámą/ mądrośći Niebieſkiey ſkárbnicę nie przebráną/ Błogosłáwioną SALOMEą; należało/ ábyś y tę drugą Orłá Polſkiego żadną mákułą nie záprußoną źrzenicę/ tymże ſpoſobem wydał świátu/ wyſtáwił Kośćiołowi/ wypoſázył Swiętey Stolicy Apoſtolſkiey/ Swiętą od dawnych bez pámięći czáſow/ Błogosłáwioną Krolewnę Węgierſką/ Monarchinią Polſką/ Kunegundę.

II. Pobłogosłáwił ći obfićie Bog/ dobrego v Chryſtuſá/ y v ludźi odoru/ Lilio/ Chriſti bonus odor ſumus! Wydałeś/ wyſtáwiłeś ná ołtarzu Páńſkim pierwßy kwiát konwáliowy/ Lilium Conuallium, Jana Kántego: wydałeś/ wyſtáwiłeś y drugi kwiátek Polny/ Flos Campi, Staniſłáwá Koſtkę: wyſtáwiłeś/ wydałeś y trzeći biśiorem liliowym/ przy Krolewſkiey purpurze kwiat ozdobiony/ Inſcripti nomina Regum flores, Błogosłá-

wiona Sálomea: á nie zá długo po niey/ Wielkiego miedzy Bráćia mnieyßa ſtrictioris Obſeruantiæ, Seráfickiemu Oycu Fráncißkowi przydałeś Syná B. Symoná z Lipnice. Wydáieß/ wyſtawiaß oto y te piata z miedzy Winogrodow Węgierſkich/ z miedzy ćiernia/ do Korony Polſkiey przenieśiona Lilia/ ſicut lilium inter ſpinas, Błogoſławiona Kunegunde. O iákie to te pieć podpory twoie/ proſto ku Niebu ſamemu wynieśiona Kolumno! iákie to ozdoby twoie/ Ziemſkiego Raiu kwiećiem oſypána Lilio!

III. Wychodźi oto podrożne błogoſławieńſtwo odbieráiac od ćiebie/ ná śiedmgorny Watykan/ ná weſołe gody ſwoie/ ad limina Apoſtolorum, tá Swieta Patniczká. Czyni przenośiny przed obecność Wikáryuſzá Chryſtuſowego/ godna Cnotom ſwoim/ należyta záſługom ſwoim wypráwa/ od ćiebie wypoſázona/ czyſta Báránká miedzy liliámi paßacego śie/ Oblubienicá. A coż zá poſag/ co zá wypráwe/ co zá wnioſek ná te Gody ſwoie/ ná to weſele ſwoie z ſoba nieśie? Pokaże ná chwałe Bogá w Troycy S. iedynego/ ná wyſtawienie tey Swietey Chryſtuſowey Dźiewice/ ná poćieche waße/ ktorzyśćie do tey wyprawy iey/ praca/ affektem/ nakłádem/ vſługa iakaßkolwiek/ kiedyßkolwiek dopomogli. Będźie to w Imie twoie Zbáwićielu Swiatá/ y Niepokalanie poczetey Mátki twoiey. IEZUS MARIA.

Gody ſtáły ſię. z Ozdoba twoią, y pięknośćią twoią poſpieſzay ná nie, ſzczęśliwie poſtępuy, y kroluy.

IV. Idźieß meżna Białagłowo z dálekich kraiow twoich/ z záſypánych Hiperboreyſkiemi śniegámi Sármáckich granic twoich/ procul & de vltimis finibus : idźieß do weſołey Auſoniey/ ná weſołe Gody ſwoie/ do śiedmgornego Miaſtá onego/ w ktorym záſádzone ſa fundámentá Kośćiołá Swietego/ Fundamenta eius in montibus Sanctis: wylátuieß liliowey niewinnośći Orlico Polſka ná Opoke one/ ktorey piekielne nie wzrußa nigdy bramy/ non præualebunt aduerſus eam : ſpießyß śie Corko Xiażeca/ Filia Principis, przed obecność Oycá powßechnego/ Oycá niewinnego imienia; Dźiewico ſámá/ Anielſkiey niewinnośći/ wieńcem ozdobiona. A w iákimże (pytam śie naprzod) w

tákowa

takowa droge twoie/ na te przenośiny twoie wybierasz sie stroiu? w Patniczym? iakoś zawsze naypodleysze odzienie/ grube cilicium, vbogiego/ pokornego Franćiszka/ nad Krolewskie Purpury wiecey poważała. Alec nienależałoby zgoła/ abyś sie teraz Patniczka/Wiatorka/pokazywać miała; ktoraś ieszcze żyiac na świećie/iuż po wielkiey cześci Komprehensorka była/ vt comprehendatis.

V. Jest pytanie nabożnych Teologow/ ieżeli Naświetsza Matka Boska/ nie tylko iako Viator,ale też iako Comprehensor tu na świećie żyła? *to iest*, ieżeli istność Boska tu na ziemi zostaiac/ tak iaśnie/ iako teraz w Niebie/ intuitiuè widziała? Albertus Magnus mowi: że miała statum medium inter Viatorem & Comprehensorem. to iest y żyła na Ziemi/ y w Niebie istność Boska intuitiuè, oczywiśćie widziała: a zwłaszcza według zgodney wszytkich opiniey/ przy poczećiu Słowa Wiecznego/ y przy porodzeniu iego; tey szcześliwośći widzenia Boga intuitiuè,tak iako w Niebie oczywiśćie Naświetsza Matka Boska zażywała. Jeżeli zaś y po insze czasy/ taż Matka Boska Naświet: tegosz oczywistego widzenia/ istnośći Boskiey vczestniczka/ Komprehensorka była; z włascza w one szcześliwa godzine Niepokalanego poczećia swego/ y w godzine wesołego Narodzenia swego; twierdzi to vczony Mendoza/ tak mowiac: Jeżeliż rodzace sie Dźiatki/ na znak pierworodnego grzechu/ pierwszy głos wydaia lamentu y płaczu/ według Pisma Sap: 7. Et primam vocem similem omnibus emisi plorans; tedyć na dowod niewinnośći swoiey/ Naświetsza Matka Boska powinna była mieć wszytkiego wesela fruitionem, zażywanie; to iest / powinna była mieć widzenie istnośći Boskiey/ iako Comprehensor, doskonałe. Jeżeli Słońce Sprawiedliwośći porodźić świátu miała/ tedyć go tą wschodzaca Jutrzenka quasi aurora consurgens, przy Niepokalanym poczećiu swoim/ przy wesołym narodzeniu swoim iaśnie widźieć/ iako Comprehensor powinna była. Ex te enim ortus est Sol Iustitiæ.

VI. Coż tu rzeczemy o tobie Panno Swieta/ czyliś ty na świećie żyiac Wiatorka? czy Komprehensorka była? wiemy to/ żeś wielkim ćiezarem/ ieszcze w żywoćie stała sie Matce swoiey/ dla

 czego

czego kiedy ſie do ratunku Boſkiego potrwożona vdáłá/ vſłyßy
ná modlitwie głos w Kośćiele: że miáłá porodźić iedyna ozdobe
y poćieche świátá. Pátrzayże/ iákoś iuż ná ten czás/ ießcze nie-
widźiawßy świátá/ wielka z Janem ießcze w żywoćie Mátki ſwo-
iey wielkim/ w oczách Páńſkich ſtánełá/ Magnus coram Domi-
no: iákoś iuż ná ten czás ad ſtatum Comprehenſoris, do widze-
nia Bogá/ oczywiśćie przeyrzána byłá. Ledwoś co potym wyßłá
ná świát/ á co żeś naypierwßym otworzeniem oczu twoich oba-
czyłá? Naypierwßa obaczyłaś/ y dobrze rozeznáłaś obecna przy
národzeniu twoim Naśw: Mátke Boſka; kiedyś ia rzetelnemi
ſłowy/ tegoß momentu wyßćia ná świát twego powitáłá: Wi-
tay Krolowa Niebieſka/ Mátko Królá Anielſkiego. Janie/ Ja-
nie Wielki/ głośie wołaiacego ná puſczy! ná przyśćie Má-
tki Bozkiey ſkakałeś z radośći? á ta ná przyśćie iey/ iuż nie
tyl ko weſoła; ále nád to nie czekaiac lat/ iáko ty/ oto ia vſty wita/
oto mowi: Witay Krolowa Niebieſka! Ten tákowy cud/ nie był
że t o znák Statûs Comprehenſoris, znák oczywiſtego iuż ná ten
czás Widzenia Boſkiego? Leży w pieluſzki vwiniona Dźiećiná/
odpráwuie ſie przy niey w pokoiu Mßa Swieta; áż oná przez cá-
te ofiáry Páńſkie/ wlepione oczy w Niebo trzyma/ rozerwáć ſie w
onym widzeniu niczym nie da; á ná káżde ſłowo IEZVS MARYA,
we Mßy S. powtorzone/ vſmiecha ſie/ coś w vſtách ruminuie.
Nie byłże to Statûs Comprehenſoris? Stan oczywiſtego iuż ná
ten czás widzenia Bozkiego? A owe vkrzyżowánego Zbáwićie-
lá po kilkákroć z nia ſłyßane rozmowy? one ná modlitwách zápa-
liſtych wynikáiace z iey ćiáłá promienie? one iáſnośći Niebieſkie/
Lumina gloriæ; nie byłyß to Statûs Comprehenſoris, Stan o-
czywiſtego iuż ná ten czas widzenia Boſkiego? Jeżeliß tedy ży-
iac ná świećie/ byłáś świeta Pánno nie tylko Wiátorka/ ále też y
Luminis gloriæ Komprehenſorka; nádźieia nieomylna w Bogu/
że y teraz/ kiedy iuż pátrzyß nie zmrożonym okiem w twarz Troy-
ce Naświetßey/ facie ad faciem, w Niebie; y tu ná Ziemi po
odpráwioney ßcześliwie Kurſoriey twoiey/ doydźieß należytey to-
bie/ od ták dawnych czáſow w Kośćiele powßechnym Swietych
Páńſkich Korony/ Patniczko/ oraz Wiátorko y Komprehenſorko
Błogo-

Błogosławiona. Cursum consummaui, in reliquo reposita est mihi Corona iustitiæ.

VII. A coż w te dźiśieyßą drogę twoię Błogosławiona Wiátorko y Komprehensorko? co ná te Przenośiny twoie Niepokalana Oblubienico y Siostro? Soror Sponsa? co ná te Gody twoie wesołe/ pierwßa z Miadrych Panno? co zá Posag bierzeß? co zá Wyprawę/ co zá Wniosek nieśieß? abyś sie z nim przed Namiestnikiem Pańskim/ przed Oycem powßechnym Corko Xiążeca prezentowáła Filia Principis? Nie summy srebrá y złotá/ argenti pondus & auri, ktoregoś sie przez ślub dobrowolnego vbostwá wyrzekłá: nie pereł/ áni drogich kleynotow/ nie stroiow Białogłowskich wielkie inwentarze/ ktoreś ty záwße pod nogámi podeptáne miáłá; ále nieśieß z sobą przy niewinnośći Panieńskiey Cnot świetych/ odwag heroicznych skárby niezliczone. Szwánkował znácznie ná rozumie zdrowym/ wielki alias Pisorym Rzymski/ kiedy sobie Grachorum Mátkę/ dla tego tylko mniey poważył; że z wielkiemi Cnotámi/ nie mnieyße w posagu liczyłá tryumfy. Malo Venusinam, quam te Cornelia Mater Grachorum, si cum virtutibus affers & numeras in dote triumphos. A ktory Posag wiekßy Stanu Pánieńskiego/ iáko iedná cnotá? Dos est magna nubentium virtus. Ktory Wniosek ozdobnieyßy? iáko nád włásnym ćiałem/ nád sámym sobą tryumfalne zwyćięstwo. Fortior est, qui se, quàm qui fortissima vincit. Ktora Wypráwá zacnieyßa? iáko zadną świátową rzeczą nie nákłonioney palmá státecznośći. Per obstantes cateruas, explicuit sua victor arma.

VIII. Ktoß tu wyliczy wßytkie tryumfy twoie/ wßytkie odwagi Heroiczne twoie/ Mężna Białogłowo? Kochánek Chrystusow/ stroż niepokaláney Mátki Boskiey/ y sam Pánieńskiey zwierćiadło czystośći/ virginem virgini commendauit, mowi: że wßytko/ cokolwiek sie sprzećiwia ná świećie Duchowi/ iest abo pożądliwość ćiáłá/ abo pożądliwość oczu/ ábo wyniosłość żyćia. Quoniam omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ Przećiwko

tiwko tym nieprzyiaćiołom powszechnym/ iákożeś woiowáłá/ iákoś odważnie stawáłá/ Mężna rozumu zdrowego/ pod władzą Duchá czystośći/ Pánno mądra: dochowawszy niezwiedłey niewinnośći Pánieńskiey/ wśrzod gorącego ogniá/ ślubna Małżonkowi Dziewico; iáko on krzak w płomieniach pałáiących niespalony/ rubus ardens incombustus. A nie wielkiż to Posag twoy? nieliczneż to tryumfy twoie ná te gody twoie/ Pánno Swieta ! Numeras in dote triumphos. Wzgárdźiłáś Krolewskim vrodzeniem dla Chrystusá/ Mitry/ Purpury Xiążęce/ o źiemię rzućiłáś: wszytkie bláski świátowe/ chwały/ wynioślośći/ dostátki/ stroie/ skárby/ concupiscentia oculorum & superbia vitæ, zá gnoy obrzydliwy poczytawszy/ omnia arbitratus sum vt stercora : vboga/ wzgárdzona/ sługa nayubozszych/ naymizernieyszych żebrákow/ pomietłem iednym ták ná tronie Xiążęcym/ iáko y w Zákonnym żyćiu/ v wszytkich bydź chćiáłáś/ tanquam purgamenta huius mundi facti sumus omnium peripsema; á niewielkiż to Posag twoy? nieliczneż to tryumphy twoie/ ná te wesołe Gody twoie/ Pánno Swieta? Numeras in dote triumphos. Co większá stánełáś miedzy ćierniem niewymownych przećiwnośći/ miedzy onemi strásznemi potwarzámi/ obelgámi niezniesnemi/ ná niepokaláną niewinność twoie gwałtownie biiącemi: stánełáś wszytko ćierpliwie znosząc/ wszytko skromnie/ pokornie przyimuiąc/ iáko rozkwitła Hierychońska roża? iáko lilia miedzy ostem kolącym nienáruszona/ sicut lilium inter spinas. O nieoszácowányż to posag twoy ! niezliczoneż to tryumfy twoie/ ná te wesołe Gody twoie Dziewico S ! Numeras in dote triumphos. Tu vważyć słuszna: Jeżeli żyiąc ná świećie/ ták bogáty Posag cnot ták odważnych tá Heroiná/ ták wielkiemi zwyćięstwy zalecona/ przed Bogiem y przed ludźmi liczyłá; iákie tám w Niebie od Oblubieńcá swego/ odbiera teraz Wiáno dotalitium, iákie one Dotes liczy/ o ktorych in supplemento 3. par. D. Th: Q. 95. ar. 5. á te są Visio, Comprehensio, Fruitio, Widzenie Bogá/ Ogárnienie/ Záżywánie nieskończoney Dobroći iego niepoięte.

IX. To Posag twoy Pánno Swieta/ Specie tuá: á Wniosek

twoy/

twoy/ ktory nieśieſz Oblubieńcowi twemu/ ktory máſz prezentowáć Namieſtnikowi iego ná Opoce kośćiołá powſzechnego záśiadáiącemu/ iáki y iák wielki ieſt? Ráchowáł go wielki Hiſtoryk Polſki/ iedyny kleynot Kápituły Krákowſkiey/ y wyliczył: że iuż ná ten czás kiedy on żył/ tá Thaumaturga Lechiæ, cudotworczyná Polſka/ ośmdźieśiąt vmárłych do żywotá przywroćiłá/ ſześćdźieśiąt ślepych oświećiłá/ pietnaśćie wiezniow/ miedzy ktoremi był Páweł Biſkup Krákowſki/ z ćiężſkich tááſow vwolniłá/ śiedmdźieśiąt ludźi rożney kondytiey w chorobách nieuleczonych vzdrowiłá. Wielki/ nieoſzácowány Wnioſek twoy ná on czás Pánno Swięta! á do dniá dźiśieyſzego ktoſz go wyráchuie? kto wyliczy godnie? Multæ filiæ congregauerunt diuitias, tu ſupergreſſa es vniuerſas. Wielkie czytamy/ wielkie ſłyſzemy cudá SS. Páńſkich teráznieyſzego wieku: ále wźiąwſzy ná wagę łáſki twoie/ y zá żywotá y po śmierći ták wielom oświádczone/ iákoſz ći nie przyznáć Pánno Swięta? żeś ty iedná przewyżſzyłá. Tu ſupergreſſa es vniuerſas.

X. To iuż y poſag/ y wnioſek twoy Pánno Swięta. Specie tua & pulchritudine tua intende. á Wypráwá ná te Przenośiny twoie/ ná te weſołe Gody twoie iáka? Doſyć dobrze opátrzona. Máſz naprzod Błogoſłáwiona Pątniczko w ták dáleką drogę twoie/ ná te weſołe Przenośiny twoie Paſſaporto, świętey ſpráwy twoiey Proceſs; vśilnym ſtárániem Naywielebnieyſzego Delegatá twego/ pilnośćią Officialiſtow vrzędu iego wywiedźiony doſtátecznie/ ſkończony práwnie/ zápieczętowány y wydány vrzędownie. Proſpere procede. Miáſto bordánu Pielgrzymſkiego/ ktorym byś śię w tey podroży twoiey ad limina Apoſtolorum, ná te weſołe Gody twoie idąc/ beſpiecznie wſpieráć mogłá; máſz oto ku niebu ſámemu ſtátecznemi w Kośćiele Bożym záſługámi/ wyniesiona Kolumnę; ktora ćię prowádźi ſzcześliwie/ iáko oná lud Boſki do źiemie obiecáney prowádząca kolumná: zoſtáiąc ći ognistym oświeceniem w nocy/ á we dnie obłoczyſtym od vpału ochłodzeniem wſzędźie. Per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis.

XI. Jákie to dźiwne ſporządzenie Boſkie/ Purpurat Kośćiołá Swiętego Kárdynał Kolumná/ tę kolumnę/ przy ktorey był vbiczo-

biczowány Zbáwićiel świátá/ dźiwnym ſpoſobem wywiozł z Jeruzalem; y wprowádzona z weſelem do Rzymu/ w kośćiele świetey Práxedy Pánny wyſtáwił. Pátrzaymyż ? áwoż drugi teyże Familiey Cnot nieporownánych Inſulat/ Kolumná y Lilia: vkoronowány liliámi przy Purpurze Krolewſkiey filar Korony Polſkiey Kunegunde/ do tegoż Miaſtá wyprowadza/ przy nabożney vroczyſtośći dźiśieyßey/ vt dux eſſet itineris vtroq; tempore. Piſmo mowi.

XII. Co to ieſt ? że tá Swieta Pánná/ ießcze w pielußkách/ ießcze przy pierśiach zoſtaiąc/ a iuż zwyczayny poſt Mikolaia S. we Srzody y w Piatki/ raz tylko zażywaiąc pokarmu/ obchodźiła ? Co to ieſt ? że z Zamku Korczynſkiego do kośćiola Mikolaia S. ná modlitwe nocną częſto wychodźiłá; á opoźniwßy raz tamże ná modlitwie/ obłokiem z niebá otoczona/ przed oczymá ludzkiemi vkryta názad powroćiłá ? Co to ieſt ? Widźiáłá iuż ná ten czás w duchu/ że Kolumne niebá tykáiąca/ że Mikołáiá/ iáko kiedyś czyſtośći ſwoiey ſtrożem/ ták y teraz przewodnikiem Swiatobliwośći ad Sancta Sanctorum, do Swiatnice Swietych Páńſkich otrzymáć miáłá. vt dux eſſet itineris vtroq; tempore.

XIII. A to/ czy nie dla twoiey Bog ſporządźił weſołey Wyprawy Pánno świeta ? że tegoż czáſu/ kiedy ćie Stolicá Apoſtolſka przez wywiedźione Proceſſy / do korony świetych Páńſkich wzywa/ veni coronaberis: dwá oraz Kápeluße/ dwie Purpury Wátykáńſkie/ nie widánym przed láty przykłádem w Koronie Polſkiey rozświećiły ? Tobie to Pánno świeta/ twoiey to podrożney Wypráwie Patniczko Błogosłáwiona/ twoim to weſołym Godom niepokalána Oblubienico Chryſtuſowá/ Panno Mądra/ te ßcześliwośći/ te ozdobe/ niebá ſporządźiły. Puydźieß ßcześliwie/ Proſperè procede ! wnidźieß Veſtalis virgo na Capitolium wyſokie/ wſpieráiąc ſie ná rekách tych dwoch Eminenciey Krolewſkiey Prálatow: zá manudukcia ich/ zá przewodem ich/ niepotknieß ſie w tey drodze nigdźie. In manibus ſuis portabunt te, ne fortè offendas.

XIV. Przy tych podáć bráććio/ weźmie ná poręke wyſtáwienie Pánieńſkiey miedzy świetemi Laureola twoiey/ Kárdynał de Laurea: przedtym w Habićie Zakonnym Bráćißek twoy mnieyßy; teraz

teraz w Purpurze Krolewskiey Fiduciarius Tutor tuus. Siestrzeńskiey sprawy twoiey opiekun poufały. Puydźieß ßcześliwie/ Prosperè procede.

XV. Nákoniec/ iákoć żyiacey Præcursor Domini, przewodnik Chrystusow / w naywiekßych trudnośćiách záwße ássistował/ wßedźie droge torował: iákoć kochánek Páński Jan Ewángelistá/ osobliwa przychylność czesto oświadczał: ták y teraz dźiwnym sposobem sporzadźił ći Bog dwoch Wielkich Janow; áby ćie w ták dálekiey drodze konfuiowáli/ ábyć przytomna wßedźie assistencia czynili. Puydźieß ßcześliwie pod protekcya Naiáśnieyßey Tarcze/ Niezwyćiezonego Monárchy Janá Trzećiego! Popłyniesz fortunnie pod żaglem Jáśnie Oświeconey Nałeczy/ Janá Stolice twoiey Pásterzá dobrego. Predko da Pan Bog obaczyß sie w porćie bonæ spei, predko daß o sobie znáć: In splendoribus Sanctorum detentio mea. Juz też w iásnośćiách/ w splendorách Swietych Páńskich odpoczynek moy/ zabáwá moiá.

XVI. Jdź że tuż idź w Boży czás/ z tym Poságiem twoim/ z ta Wypráwa twoia/ z tákim Wnioskiem twoim/ ná te wesołe Gody twoie/ ná te zdawná oczekiwáne przenośiny twoie/ niepokálána Oblubienico Chrystusowá/ Wiátorko y Komprehensorko Błogosłáwiona. Specie tua, & pulchritudine tua intende prospere, procede. Jdź w Boży czás/ ábyś odebráłá Korone Swiatobliwośći twoiey / z ták Oycá Niewinnośći Jnnocentego XI. ktoraś żyiac ná świećie/ Stánisłáwowi Swietemu Meczeńskiey stwierdzenie Korony/ v Jnnocentego IV. wyiednáłá; idź y ty po korone. Currite vt comprehendatis. Jdź w Boży czás. prospere, procede. Odbierz Korone/ accipe Coronam, y wniey powroćiwßy do nas/ iák naypredzey; pánuy nam/ opiekuy sie námi przed Bogiem ßcześliwie. Prospere procede & regna. A my głebokim vpádnieniem sercá/ dźiekuiac Bogu w Troycy iedynemu zá Proceß / dźiś o to ßcześliwie skończony; prośmy o dálßy w tey świetey Sprawie nie mniey ßcześliwy progreß; prośmy/ áby sie te w oczách naßych wesołe Gody stały.

Nuptiæ factæ sunt.

A M E N.

KAZANIE,

Ná pierwsza Vroczystość Błogosławioney Kunegundy Pánny, w Dźień szczęśliwego ześćia iey 24. Lipcá. Dekretem S. Stolice Apostolskiey R. P. 1690. Dniá 17. Grudniá vczynionym, y wydánym, do obchodzęnia náznáczona. W Kośćiele Pánień Zakonnych v Swiętego Iędrzeiá w Krákowie. R. P. 1691.

Ecce Sponsus venit, exite obuiam ei.
Oto Oblubieniec idźie, wynidźcie przećiw niemu.

B. KVNEGVNDA, Oblubienicá ná tryumfálnych Godách.

1. *Przychodźi B. z Rzymu, niosąc Diplomá Korony SS. Páńskich.*
2. *Ieszczeż ná nas wołáć trzebá, ábyśmy iey drogę záśli?*
3. *Niebędźiemy ták nikczemni, przyimięmy ią wszyscy mile.*
4. *Częmuż to sámego tylko Oblubiencá przyśćie obwołuią?*
5. *Iedno to iest Oblubieniec co Oblubienicá.*
6. *Iák byłá z Oblubieńcem swoim Chrystusem ziednoczona?*
7. *Zadna rzecz się nieználázłá, ktoraby ią od Chrystusá oddaliłá.*
8. *Czemu Syn Boski z Pánny záślubioney národźiel się, czemu vmieráiąc Pánnie ią oddał?*
9. *Czemu pierwszy raż przyszedłszy wćichośći nágody swoie Syn Boski, czemu drugi raż przychodzi zobwołániem.*
10. *Kto záchęcił sercá násze do przyięćiá Błogosłáwioney?*
11. *Wiákiey assystencyey przychodźi Swięta Pánná.*
12. *Idą znią naprzod Pátronowie iey Gerwázy, y Protázy?*
13. *Swięty Mikołay, y Stánisław S. á Piotrowin iego co robi.*
14. *Swięty Władysław Prádźiad, S. Ludwik Wnuk, S. Iádwigá Bábká, S. Elzbietá Ciotká rodzona, B. Sálomea Stryięnká.*
15. *Iáko to Swięta Fámilia Błogosłáwioney Kunegundy.* 16. Ro

16. *Rodowitość bez cnoty nic nie iest.*
17. *Sámá Błogosłáwiona idźie między Swiętym Ianem Krzćićielem y Ewángelistą.*
18. *Zánią Swięta Klará Mátká, y Swięty Fránćiszek Oyćieć.*
19. *Wiákiey że sámá ozdobie, wiákiey Aureoli.*
20. *Iákimże ią tytułem potkáć, Krolowy Sáby, Estery, czy inszych.*
21. *Naywiększy tytuł: oto Oblubienicá.*
22. *Iáko ią Orzeł Polski przyimuie, iáko Stany Koronne, Miásto Stołeczne, y Corki iey Siostrzánki własne.*

WRzychodźi oto szczęśliwie do nas/ Ecce venit! po
I. odpráwioney trzyletniey peregrinácyey swoiey ad
Sancta Sanctorum, do Swiatnice wszytkich Swiąs
tośći; ad limina Apostorum, do Stolice Apostols
skiey, ta ktora żadnego Domu Bożego/ gdźieszkolwiek śię obroćis
łá/ wtey Kursoryey śmiertelney/ nigdy nie minelá; y owszem choć
dáleko zdrogi było/ do Kośćiołow Mátki Bożey/ bosemi nogámi
przez ostre ćiernia/ przez kámienia twárde/ z ćiezkim subtelnych
stop zránieniem/ śćieszki torowálá. Erunt praua in directa, & aspera in vias planas. Ecce venit! powraca z niebotycznego Wás
tykánu/ śiedmia gor świetych vgrontowánego/ Fundamenta
cius in montibus Sanctis: mosąc Diploma ná Korone Swies
tych Páńskich/ Dekretem Swietych Obrzedow Vrzedu sobie przys
sądzona/ y zdániem Nayświetszego Namiestniká Chrystusowego Als
lexándrá VIII. vtwierdzona; tá ktora Krolewskie Purpury/ Xiąs
żece Mitry/ y Máiestaty ich Naiaśnieysze/ dla sámego JEZVSA
Chrystusá Oblubienca swego o źiemie rzućiła: Regnum mundi
& omnem ornatum seculi contempsi, propter amorem Domini mei IESV Christi. Ecce venit. Idźie do własnośći/ do
Dźiedźictwá swego Naiaśnieysza Miłośćiwa Páni: do vprzeymie
wiernych Rad y Poddanych swoich/ Wielowładna Monárchini:
ná Máiestat swoy splendorámi SS. Páńskich nád wszytkie iásnośći
źiemskie nierownie ozdobiony/ szczęśliwie wstepuie/ Matka Oys
czyzny/ Synow iey nieodrodnych opiekunká/ iedyna Polskiey Węs
giers

gierſkiey Korony podporá y ozdobá. Luxq; ſaluſq;. Ecce venit. Oto idźie/ oto w oczách náßych tá pierwßa z Mądrych Pánien ſtawa/ vna de numero Prudentum: tá Lilia wſrzod látá kwitnąca/ wßytkie naymędrßych Sálomonow ſplendory/ więcey dáleko y obfićiey przewyżßáiąca/ nec Salomon in omni gloria ſua, iuż oto w źiemi náßey z doyrzáłym świątobliwośći ſwey owocem/ ßczęśliwie wßytkim pokázuie ſię. Flores apparuerunt in terra noſtra: terra noſtra dedit fructum ſuum. Ecce venit. Oto idźie.

II. A ießczeß wołáć ná nas trzebá? clamor factus eſt: ábyśmy ták wielkiemu gośćiowi drogę záchodźili? exite obuiam ei? y ießczeß dłużey honoru iey/ ſławy iey przez ták dawne czáſy nikczemnie zániedbáney/ gnuśni Endimionowie wßyſcy á wßyſcy záſypiáć będźiemy? Dormitauerunt omnes, & dormierunt? Záwáruy Boże/ żeby ták twárdy miał opánowáć letárgus/ czułych záwße nád wßytkie narody/ w vprzeymey ku Pánom ſwoim obſerwáncyey Vrodzonych Polakow! ná ktorych pierśiách záſypiáć Krolowie ich/ y Korony ſwoie beſpiecznie ſkłádáć zwykli. Niepádnie tá mákulá ná imię Polſkie/ ábyſię z Pánią ſwoią/ nieprzyimuiąc iey wdźięcznie/ obeyść nie po ludzku mieli: iáko ſię ſtáło Pánu nád Pány/ Monárße świátá Naywyżßemu; ktory gdy przyßedł do własnośći ſwoiey do dźiedźictwá ſwego/ poddáni iego właśni nieprzyięli go; ále z oyczyſtego domu iego Betlcem/ z Miáſtá Dawidowego/ do ſtáynie miedzy bydło bezrozumne/ Mądrość wieczną/ Syná Dawidowego/ Syná Boſkiego/ ludźie ślepoßaleni wyrzućili. In propria venit, & ſui eum non receperunt. Non erat ei in diuerſorio locus.

III. Non obtuſa adeò geſtamus pectora. Zákámiáłość táka/ nieludźkość táka nieznaydźie ſię w ſercách náßych/ Páni/ Opiekunko/ Mátko/ Dobrodźieyko náßá/ Goſpodze do nas ßczęśliwie powracáiąca/ przychodząca. Ziáką ćię rádośćią/ z iákim weſelem przyimowáli Przodkowie náśi z Węgier/ zmowioną Boleſłáwowi Wſtydliwemu Monárße Polſkiemu Oblubienicę/ álbo raczey Sioſtrę/ Et ſoror & coniunx; z niemnieyßą y teraz/ y owßem potyśiąc kroć większą/ ſercá w rádośći rozpływáiącego vprzeymośćią/

powitáć ćię/ potkáć/ przyiąć/ do włásne go Dźiedźictwá twego/ z tey drogi twoiey świętey powracaiącą/ vprzeymie wierni ſłudzy y poddani twoi chcemy. In propria venit, & ſui eam receperunt. Ecce. Obaczyſz oto Swięta Pánno wylatuiącego przećiw tobie/ z winnym od Máiestatow Naiáśnieyſzych homagium, vkoronowánego Orłá Polſkiego: podádząc ręce/ y aſſyſtowáć będą SS. Pánſcy/ Korony ſwoie z Koroną twoią iednocząc; wſzytkie Stany Koronne potkáiąc ćię Mátkę Oyczyzny/ Pánią Opiekunkę Korony Polſkiey: Corki y Sioſtrzánki twoie/ vchwycą ſię ſtop twoich/ Mátkę Karmićielkę/ Dobrodźieykę ſwoię/ Fundatorkę witáć będą: dáſz wſzytkim v śiebie mieyſce y audiencią/ przyimieſz ich żarliwy affekt y ochotę: wſzytkiemu Kroleſtwu Polſkiemu záwitaſz weſolo ſzczęśliwie. w Imię Pańſkie.

Ecce Sponſus venit, exite obuiam ei.

IV. Iuż ſię triumphalis pompa okázáła Vroczyſtość Weśćia Ingreſſu ná weſołe Gody/ pokazánia ſię ná Máieſtacie naiáśnieyſzych Splendorow SS. Pańſkich/ Oblubienice Chryſtuſowey Miłośćiwey Naiáśnieyſzey Pani náſzey/ Mátki Dobrodźieyki Opiekunki náſzey/ z mieyſcá ruſza. Ecce venit. A czemuż Oblubiencowi tylko ſámemu/ krzykliwy ápplaus przy tákiey okázyey czynią: *Oto Oblubieniec idźie?* Czemu o iego Oblubienicy milczą: Wdyć one w ták pięknym poczćie ták dorodne Pánny/ nie tylko ſámemu Oblubiencowi; ále oráz y Oblubienicy iego z zápalonemi świátłámi drogę záſzly były: accipientes lampades ſuas obuiauerunt Sponſo & Sponſæ: dla czegoż teráz Oblubienice przyśćia nieopowiedáią / ále tylko o ſámym Oblubiencu mowią: Ecce Sponſus venit.

V. Wiadomy práwá dá przyczynę / y powie: maſculinum concipit fæmininum, l. illa verba § pueri ff. de V.S. Przyſtáie ná to Cyprian Swięty/ De diſciplina: In maſculo ſimul ſignificatur & femina, imię Oblubieńcá zámyka w ſobie Oblubienice imię. Theolog podnioſzy ſię rozumem/ y bogomyslnym áffektem od źiemie wyżey; á zwáżywſzy co miłość prawdźiwa/ nieſtáżytelna może; powie z Doktorem Anielſkim. I. 2dæ. quæſt. 28. art. I. Amoris effectus eſt vnio. Skutek miłośći ieſt iedność/

ziedno-

ziednoczenie. Nierozdzielne to ſą rzeczy/ Oblubieniec Niebieſki y Oblubienicá iego: miłość oná nádprzyrodzona/miłość Boſka ták ich ſercá krepuie/ ták wiąże y klii; że ich rozerwáć rozdzielić/ niepodobna. Vważył to Hilarius S. y powiedział ná to mieyſce: Sub nomine Sponſi, intelligitur Sponſa; ob intimum amorem non poterant à ſe mutuò ſeparari. Pod imieniem Oblubienicá/ rozumieć ſię ma y Oblubienicá; dla ſerdeczney/ ſzczerey Boſkiey miłości/ niemogą bydź od śiebie rozdzieleni. Jeżeli Piſmo świadczy o Sichen Xiążęciu/ y o Dinie Corce Jákobowey/ że duſzá iego zkliiona byłá z nią; & conglutinata eſt anima eius cum ea. R o Jonaćie powiáda: anima Ionathæ, conglutinata eſt animæ Dauid: Duſzá Jonaty zkliiona byłá z duſzą Dawidá: coż mowić o miłośći Boſkiey? kiedy ſobie duſzę ludzką zá Oblubienicę bierze/ iáka tám iedność nierozerwána záchodzi? iáka inhæſio amantis in corde amato, bydź muśi? według pomienionego Doktorá Anielſkiego/ támże. art. 2. Co Apoſtoł chcąc pokazáć mowi: Qui adhæret Deo, vnus Spiritus eſt. Ten ktory ieſt z Bogiem ziednoczony/ ieden że duch/ iedno ieſt z nim tchnienie. Vnus Spiritus eſt. Kiedy tedy/ à potiori denominatione, ogłos czynią/ że Oblubieniec idzie; y Oblubienice oraz przyśćie obecne opowiedáią. Ecce Sponſus, Ecce Sponſa venit.

VI. Coż rozumiećie ſłuchácze moi/ czy tá niebyłá iedno á iedno/ ieden duch/iedno tchnienie/ vnus Spiritus z Oblubieńcem ſwoim? ktora ſobie ieſzcze w żywoćie Mátki zoſtáiąca/ do ſłużby ſwoiey/y ku czći imieniu ſwoiemu przeyzrał/ ex vtero vocaui te; obiecawſzy modlącey ſię gorącym áffektem w Kośćiele/ Rodźićielce iey Máryey/ Ceſárzá Konſtántinopolitáńſkiego Alexego Corce/ á Bele czwartego Krolá Węgierſkiego pobożney małżonce: że ten ćiężar wielki/ ktory z niemáłym zmieſzániem ſwoim nośiłá; miał bydź y ſwemu/ y pobliſkiemu Narodowi/ wielką ſławą/ rátunkiem pewnym/ y poćiechą nieomylną. Et præſidium, & dulce decus.

Niebyłáż tá iedno z Oblubieńcem ſwoim/ ktora tylko co wyſzłá ná świát/ záraz Mátkę iego Nayświetſzą pieniem onym Oblubienice Páńſkiey/ Hymnem Kośćiołá świetego powitáłá: *Witay Krolowa Niebieſka, Mátko Krolá Anielſkiego.* Aue Regina cæ-

lorum.

lorum. Owe potym wlepienia oczu w niebo/ w pieluszki teszcze záwitey dźiećiny/przy Mszach świetych; owe vśmiechánia sie wesołe niemowlęćiá/ ná káżde słodkich imion JEZVS MARYA wspomnienie: owe przy pierśiách przykłádem Swietego Mikolaia we Srzody/ y Piątki raz tylko záżywáiąc pokármu/ posty zachowane: owe ná słuchániu Mszy świętey/ y chwale Boskiey po wiekszę dniá częśći godźiny strawione: Psálmow/ y inszych modlitw codźienne głosem wyniosłym śpiewánia: niebyłysz to wdźiećinstwie teszcze tey świetey Oblubienice z Oblubieńcem swoim niebieskim serdeczne/ nierozdźielne/zklnone potężnie ziednoczenie. Adolescentulæ dilexerunt te nimis. Qui adhæret Deo vnus Spiritus est. Coż rzekę kiedy podrastáiąc wstátecznośći spraw świetych/ áni náte áni ná owe strone nienákłonioney/ iáko Pálmá niebá tykáiąca: Statura tua assimilata est palmæ. z cnoty w cnote postępuiąc wysoko/ ibunt de virtute in virtutem, stánełá ná plácu heroicznych odwag przećiwko ćiáłu/ czártu/ świátu/ tá mężna białogłowá: coż rzekę iáko ná on czas z niepokalánym Oblubieńcem swoim wszytką siłą/ wszytkim sercem/ cáłym duchem nierozerwánie/ nierozdźielnie ziednoczona záwsze bydź chćiáłá: Vnus Spiritus est.

VII. A co sie ználeść mogło ná świećie tákiego/ coby te drogą perłę/ vnionem Jubilerowi quærenti bonas margaritas, wydrzeć kiedy miáło: ktory ták obośieczny miecz mogł bydź záostrzony/ ktoryby był zmogł duchá tey oddźielić/ od duchá Oblubieńcá ták śćiśle z nią ziednoczonego. Pertingens vsq; ad diuisionem spiritûs & animæ. Potká záráżonego brzydkim trądem człeká/ od wrzodow práwie wpuł zgniełego/ y dlatego od społeczności ludzkiey precz wyrzuconego: bierze ná woz swoy/ sámá wrzody one smrodliwe/ záćiekłe/ oćiera/ záwiezuie; gdy sie Fraucimmer brzydźi/ y znośić tego nie może; oná sámá tym zwiekszą miłośćią y ochotą/ mizernemu żebrakowi onemu służy; nieboiąc sie żadney śmiertelney zarázy/ y ckliwośći nieznáiąc w sobie żadney. Strzeli z łuku swawolny Zołnierz Piotr/ vgodźiwszy w sáme szyie/ tey ktora go do Chrztu trzymáłá świetey Mátki swoiey; chcą go towarzystwo mśćiwym przećiwko złośći wzruszeni záżáleniem/ okru-

tnie ná ßáblách roznieść zá to; nietylko go wypraßa/nietylko żywot doczesny dáie/ ále y náwrocenie do Páná Bogá/ y pewną zbáwienia káskę iedną. Quis nos separabit à charitate Christi? non mors.

Anielskie miedzy ludźmi wziąwßy przed się pomießkánie/ niepokaláne Dziewictwo/niepokalánemu Báránkowi oddáć prágnąc; vstáwicznemi postámi/ niespániem/ ostrą włośiennicą/ dyscyplinámi/ áż do wylania krwie/ subtelne ćiáło dręczy: wstydliwego Małżonká vprzeymośćią/ sámego Spowiednıká zdániem/ dwoch Krolestw pożądáney nádźieie / ozdoby y podpory rozkrzewieniem/ naymniey się nieuwodzi. Non vita. Wśćiekłe psy/záiádły Cerberus/ zboyce swoie y grassowniki nocne piekielny Pluto/ Bábę sroga diabeł wyświoruie/ przepußcza przećiw Pánnie Swiętey; áby ią od náwiedzánia Szpitalow/ y w nich nędznym kálikom vsługowánia/ y inßych niewypowiedźiánych vczynkow miłośiernych/ spraw świętych odstráßył. Quis separabit? neq; Angeli. Krolewná z Dźiadow Nád Dźiadow Naiáśnieyßych/ atauis edita Regibus: Monárchini narodu ná wßytek świát sławnego/ Domina gentium: czemu przećiwko/ powadze Stanu swego ná dworze Rodźicow swoich będąc/ vmyślnie drogie ßáty psuie/ ßpeći/ żeby tym prędzey iáko iuż niezgodne vbogim dáne były: czemu iuż tron osiadáiąc Polski / podlego bárdzo Páni / wdowiego Pánná odźienia záżywa? czemu Poddánym swoim nie Pánią/ ále służebnicą wkáżdey potrzebie/ ecce ancilla: czemu Sierotom wßytkim Opiekunką/ vkrzywdzonym Orędowniczką/ wßytkim Dobrodźieyką naymiłośiernieyßą zostáie/ Służebnicom swoim służy/Siostrom/ y Corkom Duchownym naypodleyße vsługi y roboty z reku ich wyimuie? Neq; principatus. Czemu ießcze/ pod zásłoną ćiemney nocy zápomniawßy należytego wczáśu ná Pálácach Páńskich/ do Szpitalow/ áby chorym służyłá; do Kośćiołow Páńskich/ áby tám w vćißeniu miłym chwałe Bogu oddawáłá/ wychodzi? á kiedy ią Słońce ná modlitwie obeßło/ vkryta pod mgłą/ áby iey nikt niewidźiał/ do swego się Pokoiu wraca? Czemu nadto/ kiedy Biskup Krakowski Páweł/ Zakonnice iey Pánny konsekruie; oná miedzy Wdowámi/ Pánną niepokalána będąc/ błogosłáwieństwo bierze; á ots bez żołći zdrádę/ kiedy ią Spowiednik strofuie/

miłe

Mile to bárdzo od niego przyimuie. Quis ſeparabit? neq; virtutes
Wytworność ſtroiow białogłowſkich/ mundus muliebris,
Skárby / Kleynoty z Domu Rodzicow wynieśione/ ozdoby od
wſtydliwego Oblubieńcá ofiárowáne/ drogie noſzenia/ perły/ di-
ámenty/ (o iákie to petá/ iákie w dobrowolną niewolą białogło-
wſkich oczu y áffektow záchecenie!) tknełyſz ſie kiedykolwiek ſercá/
tey pierwſzey z miedzy naymedrſzych? poſt aurum non abiit. Co-
kolwiek ochędoſtwá/ cokolwiek ku ozdobie ſwoiey zgodnego/ by też
naydroſzſze było/ miáłá; wſzytko to ná vbogie/ ná ludźie Zakonne/
ná ozdobę Domow Boſkich hoynie wydawáłá: manum ſuam a-
peruit inopi. Wſzytkie te doczeſne rzeczy/ te wiednym momen-
ćie gáſnące złotá/ pereł/ diámentow bláſki/ precz od śiebie zárzucá-
łá/ zá gnoy poczytáłá. Quis ſeparabit? non inſtantia. Mo-
dli ſie gorącym do Bogá áffektem/ áby zámordowánego niewin-
nie Brátunká iey Jędrzeiá ożywić miłośćiwie raczył: widzi że ſie
iuż ná twarzy vmárłego żywość pokázuie/ że duch przyſtępuiący
martwe rozgrzewáć poczyna ćiáło; poznáie oraz z obiáwienia
Boſkiego/ że powrocenie ſie do żywych zábitego/ miáło bydź zro-
złanem krwie wielkim miedzy Bráćią rodzoną: Fraterno madu-
erunt ſanguine: vſtępuie pożądáney poćiechy/ zá wolą Boſką zá
dobrem poſpolitym idźie. Quis ſeparabit? neq; futura. We-
zwána z Polſki od Rodzicow ſwoich/ áby ich náwiedźiłá/ doſzedłſzy
w duchu/ że ſie ná Rodzicá iey niektorzy zdraycy/ w domu Páwłá
Staroſty Węgierſkiego záſádźili/ áby go zábili; wnidźie nieſpodźia-
nie Kunegundá we drzwi/ y ták záraz ſámym weyrzeniem zdrayce
one Páná ſwego zmieſza; że iey do ręku trzydźieśći iuż dobytych
Szábel/ dźiwnie przeſtráſzeni oddawſzy/ przez záſadzkę onę Królá
nienáruſzonego w niwczym przepuśćili. Per inſtantes cateruas
explicuit ſua victor arma. A czemuż oręża onego ná zdraycow
ſámych nie obráca? Non lex æquior vlla eſt, quàm necis artifi-
ces arte perire ſuâ. Neq; fortitudo. Względem ćiáłá ták wy-
ſokie Vrodzenie/ ták wdźięczna y wſzytkich ſercá chwytáiąca przy-
wſtydźie Pánieńſkim vrodá/ in genui vultûs Virgo, ingenuiq;
pudoris: względem duchá ták wyſokie niebieſkie oświecenia/ wiá-
domość rzeczy odległych/ táiemnych y przyſzłych; ták dźiwne łáſki

Boſkie/ one poufále z Chryſtuſem w obrázie iego vkrzyżowánym/ y z Nayświetßą Mátką iego/ nietylko wewnetrzne rozmowy/ interna colloquia; ále y zmyſłam powierzchownym ſłuchaiących/ pátrzących podáne/ przez wynikáiące iaſności y niebieſkie promienie; podnioſłyß co wprochu glebokiego vpokorzenia ponurzona Oblubienice y vczennice tego/ ktory powiedział: Diſcite à me, quia mitis ſum & humilis corde. Vczćie ſie odemnie/ iáko ieſtem cichy y pokornego ſercá. Slodki Bernard ná to mieyſce: Non dixit, Diſcite à me quia ſobrius ſum, aut caſtus, aut prudens, aut aliquid huius modi; ſed quia humilis corde. Hæc enim eſt ſumma & compendium ſuæ doctrinæ, ſuarumq; virtutum. Nie rzekł Chryſtus vczćie ſie odemnie/ iáko trzeźwy ieſtem/ abo czyſty/ ábo roſtropny/ abo iako według tego inßy; ále żem pokornego ſercá. To bowiem ieſt zebránie/ ten Summariuß nauki iego/ y cnot wßytkich iego. Ták wyſoko wynieśiona/ ſuper excelſa ſtatuens me, wdziwnym vpokorzeniu y pogardźie ſámey śiebie gleboko ſie ponurzała; zá naypodleyße pomiotło/ zá naywiekßą grzeßnice miedzy wßytkiemi poczytała ſie/ nieodſtepuiąc bynamniey od tego/ ktory ná ſie wziął grzechy náße: peccata noſtra ipſe portauit. Quis ſeparabit? neq; altitudo.

VIII. Kiedy przychodźi ná świát Syn Boſki/ chćiał vrodźić ſie z Pánny/ á czemuż Mężowi záślubioney? ad Virginem deſponſatam Viro? żeby iey od iezykow ßárpiących było vchronione Panieńſtwo. Ne lapidaretur à Iudæis vt adultera, Swiety Hieronim mowi. Kiedy tenże Syn Boſki zchodźi z świátá/ czemuż też Mátkę ſwoię niepokalaną Pánnę ſámemu Janowi/ nie Mágdálenie/ nie inßym przytomnym zaleca/ oddáie? chćiał żeby niepokalána Mátka Pánná/ nie winßey/ ále tylko w Panieńſkiey opiece zoſtawała. Matrem Virginem Virgini commendauit. Niemogłá wiekßa przepáść otworzyć ſie/ wiekße profundum, glebokość niebeſpiecznieyßa wiru ſwego/ os voraginis, rozedrzeć ná Pánnę Swiętą; iáko kiedy ná niewinność iey/ złość ludzka kły wśćiekłe/ iezyki iáßczurce záoſtrzyłá/ exacuerunt linguas ſuas ſicut ſerpentis. A Pánna Swieta co/ w ták lekkie rozumienie v ludźi podána/ ták gleboko w tákie błoto wdeptána? nie do vſkarżenia

ßła śię ná złość ludzką/ nie do wywodow iákich niewinnośći swo-
iey; Ego autem cum mihi molesti essent induebar cilicio, hu-
miliabam in ieiunio animam meam, & oratio mea in sinu
meo; ále do vmartwienia sámey śiebie/ do goracey modlitwy:
poki sámo niebo o niepokaláney niewinnośći iey świádectwá nie-
wydało; pokazawßy ią w świátłośći niewymowney (wßák in cri-
minalibus, powinná bydź luce meridianâ clarior probatio)
Inquizitorowi na doświadczenie tego zesłánemu. Quis separa-
bit? neq; profundum.

Wostátku niech wymyśláią pomienioni wyżey Nieprzyiaćie-
le/ niewiem iákie sposoby? niech wßytkie zprowadzáią przećiwne
stwo orzone rzeczy; aby oderwáli od iednośći z Chrystusem Oblu-
bienice iego; nie wskoráią. Non præualebunt aduersus eam.
Wßytkie ßturmy by naypotężnieyße stráca. Nec creatura alia
poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Domi-
no nostro.

Ták nierozdźielnie ziednoczona z Oblubiencem swoim/ ták w
spolney kompániey tudźież zá Báránkiem vdáiąca śię wßędźie/
sequuntur agnum, quocunq; ierit; toć y do nas spolnie z nimże
idźie. Ecce Sponsus, Ecce Sponsa venit, exite obuiam ei.

IX. Alec ießcze słußna/ y o inßą nad to spytáć śię przyczynę:
czemu przyśćie Oblubienca obwołuią/ Ecce Sponsus venit; á O-
blubienice iego nie prekonizuią/ przyśćia iey niegłoßą? Przyßedł
Oblubieniec duß náßych ná pierwße gody swoie/ ktore mu Oyćiec
iego niebieski z náturą ludzką/ z Kośćiołem iego świętym spráwił.
Fecit nuptias filio suo: przyßedł opułnocy w wielkim vćißeniu
wßytkich rzeczy/ dum medium silentium tenerent omnia, omni-
potens sermo tuus à Regalibus sedibus venit. Coż śię stáło?
iego właśni/ iáko iuż otym wyżey námieniono/ nieprzyięli go. Sui
eum non receperunt. Ktorzy to byli tácy niewdźięcznicy/ co Pá-
ná nieprzyięli swoiego? Sui według práwá nazywáią śię nayblißi
Krewni/ in recta linea descendentes, Synowie/ Wnucy etc. á o-
raz naypierwßi do Dźiedźictwá heredes Successorowie/ iure sui-
tatis, oczym l. liberorum ff. de V. S. Toż rozumie Augustyn S.
y Chryzostom/ iáko wykłada Tomaß S. sui, id est carne coniun-
cti,

ki, Pokrewni. Potwierdza tego Zeno Swięty/ serm. de fidei verit: mowiąc o Pánu: Nobis est sermo, quem venerantur externi, sui carpunt. My (práwi) mowiemy otym/ ktorego szánuią/ czczą obcy/ dálecy; á swoi bliscy Krewni szárpią. Sui eum non receperunt. Co y sam Zbáwiciel przyznał/ mowiąc do Krewnych swoich: nemo Propheta acceptus in Patria. Nikt nie może bydź wzięty v swoich/ nikt w Oyczyźnie swoiey mile przyięty. To raz. Przychodźi drugi raz/ tenże oto nágody swoie z Oblubienicą swoią vkocháną tákże o pułnocy/ media nocte; czemuż z wielkim okrzykiem/ clamor factus est, czemuż zgłośnym obwołániem/ Ecce Sponsus venit? Temu/ żebygo tákież znowu kiedy z swoią Oblubienicą idźie/ nie potkało/ iáko przedtym od swoich ták blisko sobie Krewnych/ nieuszánowánie; żeby się niewiádomośćią/ iákoby bez opowiedzenia przyszedł z Oblubienicą swoią niewymawiáno; dla tego wołáią/ clamor factus est, ecce Sponsus venit. A czemuż przećie y tu/ kiedy spolnie z Oblubiencem Oblubienicá przychodźi/ nieprzydáią: Ecce Sponsus, ecce Sponsa venit? nietrzebá wołáć/ nie trzebá trąbić ná nikogo/ kiedy Oblubienicá idźie: imie sámo iey/ wspomnienie sámo iey/ pomyślenie sámo o Mátce/ Dobrodźieyce/ dobrotliwey Opiekunce/ ćiągnie do śiebie wszytkich; nietylko swoich Ziemkow/ Krewnych/ ále y obcych/ by naydálszych; do powitánia iey/ do potkánia iey/ duchá w káżdym gorącego/ áby wyleciał przećiwko niey/ wzbudza skutecznie. Spiritus & Sponsa dicunt, veni.

X. Ktoż was nieodrodne tey Mátki Corki/ was kochánę Siostrzánki pobudzał do tego/ żeśćie vstáwicznie zápaliste prágnienia wásze/ modlitwy wásze/ przygotowánia wásze/ do Oblubiencá niebieskiego záśyłáły; chcąc kiedyżkolwiek vsłyszeć te szczęśliwą nowine; Ecce Sponsus, ecce Sponsa venit, Oto Oblubieniec z Oblubienicą swoią Mátką nászą/ do nas idźie/ Spiritus & Sponsa dicunt. Duch wász gorący áffekt ku Mátce Dobrodźieyce serdeczny/ te prágnienia/ te wzdychánia/ vota suffragia wewnętrznie wzbudzał; nie insza pobudká iáka/ nie záwołánie iákie powierzchowne/ clamor factus est. Ale nietylko wy czyste potomstwo tey Mátki/ casta generatio, vprzeymym áffektem wyskákuiącym z rá-
dośći

dośći ſercem/ exultauit Spiritus, gotowáłyśćie ſie ná przyiećie ieyː lecz oto wßyſcy á wßyſcy/ nietylko Miáſta tego mießkańcy Ciuitas omnis; nietylko ſui, ziemiánie/ rodacy iey włáśni; ále y obcy wßyſcy/ vßánowáć Pánią Naiáśnieyßą/ opiekunkę y Dobrodzieykę miłośćiwą vczćić/ ozdobić iák naywiękßemi honorámi prágną vbiegáią ſię/ Hanc turba Quiritium certat tergeminis tollere honoribus. A coż ich poćiąga do tego? affekt przećiwko dobrotliwey Páni/ wierność vprzeyma przećiwko miłośćiwie pánuiącey Monárchini/ ſkłonność y vßánowánie winne Mátki/ Pátronki/ Opiekunki/pieczołuiącey przed Bogiem około wßelkiego dobrá náßego/ Pániey/ Goſpodyniey/ In propria venit, & ſui eam receperunt.

XI. Gdzież tu teraz obroćić pilne oko/ gdźie vważáiący vmyſł ſkłonić? Quid dicam prius? czy ná tę/ ktora do nas w Máieſtaćie Splendorow przytomnych ſobie SS. Páńſkich przychodźi: czy ná tych ktorzy ią potykáią/ ktorzy przychodzącey drogę záchodzą. Exite obuiam ei. Tyś naypierwße oczu náßych świátło/ Lumen oculorum noſtrorum: tyś Cel wyſtáwiony winney obſerwáncyey náßey: tyś vprágnionych ná przyśćie twoie áffektow náßych/ ſámá iedyna ochłodá: ty przed wßytkiemi z kompánią twoią świętą wſtań/pokaż ſię w oczách náßych: ty ſię pierwßa Oyczyźnie náßey przy dźiśieyßym tryumfie twoim/ z Naiáśnieyßym Máieſtatem twoim Páni Monárchini náßá prezentuy/ Lucem redde tuæ Dux bona Patriæ. A ktoż w ták wdźięczney niebieſkim/ ták dźiwney ziemſkim mießkáńcom pokazał ſię kiedy okazáłośći/ towárzyſtwie/ áſyſtencyey? iáko ty iedná Pánno/ Mátko/ Páni/ Goſpodze/ hera, heroina, mężna Białogłowo? dláczego wßyſcy pytáć ſie muſzą. Quæ eſt iſta quæ progreditur, vt caſtrorum acies ordinata. Coż to ieſt zá ingreſ/ co zá przyśćie Gośćiá tego/ ktorego Máieſtat ták ogromny/ iáko ßyk Woyſká dobrze ſpráwionego. Vt caſtrorum acies ordinata.

XII. Ecce. Oto kredenſuią iey/ Corteggio czynią/ ducunt agmen triumphi, dwáy Waleczni z pośrodku niebieſkiey Káwálleryey/ z Woyſkonych tryumfuiącego Kośćioła/ ná obronę Koronny Polſkiey/ zá gorącemi do Bogá modlitwámi Swiętey Pánny y

Páni

Páni deputowáni Wodzowie. Gemini Tyndaridæ lucida sidera, Gerwázy Swięty/ y Protázy/ Męczennicy Páńscy. Ktorzy w Roku 1266. kiedy Swárno Xiąże Ruskie/ przybráwszy do siebie Pogránicznego Pogáństwá/ wtárgnął z wielkiemi Woyskámi áż do Lubelskiego Kráiu/ y tám wielkie spustoszenia/ y morderstwá ludzi okrutne czynił; pokazawszy się ná modlitwie nieprzestánney/ Błogosłáwioney Pánnie/ y oney rozkazawszy; áby Pudyká z Woyskiem iego/ o zwyćięstwie nieomylnym vpewniłá; w sam Dźień Vroczystośćią ich sławny/ 19. Miesiącá Czerwcá: kiedy Nieprzyiaćiel wszytkiemi siłámi ná Woysko Polskie nástąpił; pokazáli się widocznie przed szykámi Polskiemi w białych páludámentách/ przywodząc ich/ y Nieprzyiaćielá ná wszytkie strony ták potężnie rażąc; że podawszy poniewolnie tył/ y szerokie Polá trupámi zásławszy/ sámego Wodzá swego niesławną śmierćią/ złość swoie y okrutność dobrze zápłáćił: á z Woyská Polskiego (dźiwne spráwy Boskie/ y tych SS. Pátronow nászych cudowne dźiełó!) y ieden człek nie zginął. Ci tedy Zołnierze święći z Mausoleum swego/ ktore im tá Swięta Pánná z Pudykiem swoim/ w Kośćiele Kátedrálnym Krákowskim ná wieczną pámiątkę/ y dźiękczynienie zá tákie dobrodźieystwo wystáwiłá y nádáłá/ powstawszy; stawáią oto ná vsługę tryumfuiącey/ ktorzy nieomieszkáli ná rátunek wołáiącey; niosąc z sobą one zwyćięskie trophæa, y z ták wielu Nieprzyiaćioł Koronnych/ iuż y przedtym pogromionych/ odebráne znáczne łupy. Sicut qui inuenit spolia multa.

XIII. Tudźież zá temi pokázuią się dwáy wielcy Infułáći/ Mikołay Mirenski/ Stánisław Krákowski/ Biskupi. On zárąz od pieluch Swiętey Pánny Nutritius, Karmićiel/ y wdálszym wieku opiekun czuły/ dobrotliwy wspomożyćiel: Tutor & adiutor: ktoremu oná ieszcze przy pierśiách Máćierzyńskich/ pośty iego obserwuiąc służyć záczęłá; á potym do Kośćiołow iego nietylko w dźienne godziny/ ále y podczás ćiemnych nocy/ z Pokoiow Páńskich ná modlitwę vczęszczáłá; osobliwy smák duchowny wtym znáyduiąc/ żeby tego zá Pátroná/ zá Opiekuná swego osobliwego miáłá: ktory się powszechnym Strażnikiem/ y Opiekunem Stanu Pánieńskiego odezwał/ y pokazał/ Pater atq; custos. Ten záś drugi po-

mniąc

mniąc ná to/ że mu Korony Męczeńskiey v Innocentego IV. Pá-
sterza Naywyższeǵ ztwierdzenie ziednáłá; że Depozit iego z grobu
własnemi rękámi podniosłá/ y łzámi z sercá w rádości rozpływáią-
cego pochodzącemi/ hoynie przez czyste zrzenice wylanemi/ obmyłá;
vcáłowawszy nabożnie/ Delegatowi do tey spráwy/ Stolice Apo-
stolskiey Nuncyuszowi/ imieniem Opizo podáłá: z iey korony zło-
tey y kleynotow Krzyż do Kośćiołá swego Kátedrálnego ofiáro-
wány niosąc; y nim wszytkiemu Krolestwu Polskiemu/ y Węgier-
skiemu/ błogosłáwieństwo/ przy dźiśieyszym Swiętey Pánny in-
gresśie triumfálnym dáiąć/ ná słuch wszytkich do niey mowi: In-
gredere in requiem tuam. Wstępuy sczęśliwie ná vspokoienie
twoie/ do łożnice Oblubieńcá twego/ ná święte Ołtarze Kośćiołá
Pańskiego. Tu & Arca Sanctificationis tuæ. Rey y Vroczy-
stość powszechna w Domu Pańskim V błogosłáwienia twego. Tu
& Arca Sanctificationis tuæ. Ták mowi. A Piotrowin trzymá-
iąc śię stop Biskupá S. co? oglądá śię/ y liczy ták wielkie sequi-
to zá Swiętą Pánną idących post currum triumphalem, kon-
frontuiąc ich z reiestrem od wielkiego Długoszá w Historiey swoiey
nápisánym; to iest ośmdźieśiąt vmárłych/ iáko y sám wskrzeszo-
nych: sześćdźieśiąt ślepych oświeconych/ piętnaśćie więźniow z o-
kow y podźiemnych tárassow/ vwolnionych; ktorym Biskup Krá-
kowski Páwel przodkuie: śiedmset oboiey płći ludźi/ od ćięszkich y
niezleczonych chorob vzdrowionych. Pátrząc zás ná ták wielkie
gminy Duchownych/Zakonnych/ y vbogich ludźi; ták wielkie huf-
ce Wdow Sierot/ y wrożnym vtrapieniu będących; á wszytkich
szczodrobliwością Páńską y áffektem Máćierzyńskim hoynie opá-
trzonych/ dźiwuie śię: y niemogąc zráchowáć dostáteczńie wszy-
tkich/ ták summę rachunku swoiego záwiera: Ascendens in al-
tum captiuam duxit captiuitatem. O iáko to postąpiłá ná wy-
soki stopień w Kośćiele Bożym/między SS. Páńskie tá Cudotwor-
czyna Polska Thaumaturga! ták wielkie zá sobą prowádząc gmi-
ny/ śmierći kiedyś y wszelkich inszych przygod wielkich niewolni-
kow; á teraz wolnych sobie y swoich sług wiernych. captiuam duxit
captiuitatem: ták wielkie donátiwy wszytkim potrzebuiącym
wydáiąc dedit dona hominibus: wszytkim gdźieśiekolwiek o-

brocilá hoyność ſwoię oświádczáiąc/ wſzytkim rękę dobroczynną podáiąc/ palmas ſuas extendit ad pauperem, wſzytkich potrzeby wſzytkie/ ná rękách ſwoich zápiſáne máiąc. In manibus meis deſcripſi te.

XIV. Zá temi záraz ſtawa Prádziad B. Pánny S. Władyſław Krol Węgierſki/ wielką świątobliwością y dziwnemi Cudámi/ nietylko przy Grobie ſwoim w Wárádyniu; ále y tu w Polſzcze w Kościołách/ Káplicách/ ná część ſwoię wyſtáwionych/ ſławny. Przy nim Ludwik Krolewic Sycyliyſki/ z Zakonu S. Fránciſzká Biſkup Toloſſy/ Wnuk z Máryey Corki Stefaná Brátá Rodzonego teyże B. Pánny. Z nimi ſpolnie ſtawa B. Salomea/ ktora wypielęgnowawſzy rękámi ſwemi ná Dworze ſwoim/ záraz od pieluch kocháną Wychowánicę ſwoię; á w pięciu lat Pánienkę potáiemnie do Polſki Grzymiſłáwie Mátce ſwoiey wydawſzy/ Rodzonemu potym ſwemu Pudykowi v Rodzicow iey Oblubienicę zmowiwſzy; do chowánia czyſtości Pánieńſkiey z Bolesławem wſtydliwym/ iáko oná z Kolománem Stryiem iey ſkutecznie záchęciwſzy; do Heroicznych zá tym cnot/ y Zakonnego życia/ ták znáczney Fundácyey Pánien Bogu poślubionych/ doſtátecznie záprawiwſzy; á po przenieśieniu ſwoim do Oblubienicá niebieſkiego we dwádzieściá lat cztery/ vmieráiącą Swiętą Pánnę náwiedziwſzy; y w ćięſzkościách rozſtáiącego ſię z ciálem duchá mile vćieſzywſzy/ á do Oblubienicá ſwego niepokaláną duſzę iey záprowádziwſzy: przybywá oto/ y ná dziśieyſzy tryumf/ z Bábuſią iey S. Jadwigą Trzebnicką zjedney; y z Swiętą Elzbietą Landgráwią Ciotką/ to ieſt Oycá iey Bele rodzoną Sioſtrą. Trzy te Grácye niebieſkie Chárites święte/ ſpolnie Wnuczkę/ Sioſtrzánkę/ Brátánkę ſwoię prowádzą/ y Oblubieńcowi iey prezentują: áby odebráłá w domu iego/ w Kośćiele świętym iego/ zgotowáną ſobie Koronę od Páná ſwego. Accipe coronam, quam tibi Dominus præparauit.

XV. O iákie to wtym obrázie/ ták wielu á wielkich SS. piękne z cnotą Najáśnieyſzego vrodzenia zpokrewnienie! virtutis ſanguiniſq; nexus! iáko cudowne świątobliwości niezwyczáyney w ták wielkich Máieſtatách Pańſkich rozrodzenie! O quàm pulchra eſt caſta generatio cum claritate! Jáko to zjednego

drze-

drzewá Winnego wiele złotych látorośli! iák wiele doyrzáłych gron zrodzonego ná wieczne Gody Winá! de genimine vitis in regno Dei.

XVI. Idźcież teraz/ wynoście sie/ iáko chcecie naywyżey/ wszytkie rodowitości/ zpokrewnienia źiemskie! jactes & genus & nomen inutile. Chocbyście byli y sámemi Gigásámi naydorodnieyszemi/ naysławnieyszemi/ naystárodownieyszemi/ Gigantes potentes à sæculo, viri famosi; postáremuście wy Gigantes super terram, á według Poety terræ Filij: źiemiánie/ że nie rzekę gliniarze prości/ de limo terræ. Ná coż sie to przyda ták długie pokrewieństwá/ zpowinowácenia prowádźić y wywodźić linie? kiedy krwi Náiáśnieyszey Purpurę czarna Sepia złego żyćia szpeći. Quid prodest sanguine longo censeri, si coram Lepidis male vivitur? Vtcunq; defecêre mores, dedecorant benè nata culpæ. Kiedy ná cnoćie zeszło; złych spraw obelżenie/ prędko byNáiáśnieysze zgáśi vrodzenie. To iásność Máiestatow Páńskich nayprawdźiwsza/ erit lux vera! Nie iáko łyskáwicá oczy tylko przerażáiąca/ ábo záráżáiąca/ á záraz niknąca/ micat & necat: nie iáko gwiazdy spadáiące/lubo ná moment świecą/ stellæ candentes, & cadentes; ále to iásność godna Náiáśnieyszego naywyższego tytułu/ ktora świątobliwośćią żyćia/ od sámego Oycá świátłośći descendencyą swoię prowádźi/ Descendens à Patre luminum. to Vrodzenie/ ktore przez cnotę z sámym Bogiem iest zpokrewnione. Sed ex Deo nati sunt.

XVII. Ták Swiętą/ á świátu niewidáną/ iura pudorq; & coniugij sacrata fides fugiunt aulas, ná Pálácách Páńskich rozrodzoną Párentelę/ hereditas sancta Nepotes eorum, przestáwszy przed sobą; w też stropy záraz nástępuie Oblubienicá święta/ Ecce Sponsa venit· miedzy dwiemá dźiewosłębámi Słowá wćielonego/ Vox clamantis, parate viam Domino: In principio erat verbum: miedzy Aniołámi w ćiele Janem S. Chrzćićielem/ ecce ego mitto Angelum meum; á S. Janem Ewángelistą Aniołowi Páńskiemu rownym/ conseruus tuus sum. Iáko sie to pieknie (pátrzaymy ieno) iáko zgodnie/ y wygodnie nátych dwoch Szystych Liliách/ wspiera ten niezwiedly ná wszytkę wieczność kwiát

 Dźie-

Dziewiczey czystości! Faciamus ei simile adiutorium. Jáka to piekna Kompánia niepokalánych Pánień zá Báránkiem idących! Virgines enim sunt & sequuntur Agnum: ten go pokázuie Ecce Agnus DEI; á ten ná Gody iego czysta Oblubienice gotuie/ venerunt nuptiæ Agni,& vxor eius præparauit se. Obádwá żyiacey ná świećie byli osobliwie przytomnemi/ y życzliwemi záwsze Strożámi Opiekunámi: obádwá odchodzacey z świátá pokazawszy sie/ z Blogosłáwiona Sálomea powtornie/ droge do Oblubienicá totowáli; słuszna/ áby z ktora iuż społnie kroluia ná niebie/ tryumfuiacey ná ziemi áśsistencia czynili/ y marszałkowáli sámi.

XVIII. Idźie tudźiesz zá Náiaśnieysza Corka/ miedzy wielkiemi ná niebie świátlámi/ niemniey iásna; nie imieniem tylko/ ále y ták wysokiemi przed Bogiem zásługámi; y owszem miedzy świetno iásnemi naiáśnieysza Mátká/ claritas DEI, Klará Swieta. Społnie znia Synow mnieyszych wielki Oyćiec/ Serafin źiemski/ Vkrzyżowánego Zbáwićielá Obraz żywy Fránćiszek S. Tá/ kochána Corke swoie záślubiwszy iednemu Mezowi/ żeby przy dźisieyszym tryumfie czysta Pánne oddalá Chrystusowi/ despondi enim vos vni viro, virginem castam exhibere Christo: ten doczekawszy sie tákiey po nieodrodney Iedynaczcze/ y ták wielkiey poćiechy/ żeby iey dał blogosłáwienstwo Oycowskie: Benedicta es tu filia à Domino DEO excelso, præ omnibus mulieribus super terram. Przybył ná ten czas obecny/ ten Oyciec Blogosłáwiony/ kiedy Pánná S. iedyny Fenix Polskiego y Wegierskiego Krolestwá/ rara auis in terris; przeżywszy lat 66 ná źiemi/ do Słońcá nieprzeżytey wieczności wzlećieć vsilnie prágnac; w gniazdzie swoim te obowiazki smiertelne prochem zásypáć poczynalá: przybył mowie ná ten czas obecny/ ten świętego Pokolenia Mnieyszego Oyćiec swiety: ktoremu áby rum vczyniły/ áby mieyscá vstapiły Corki iey ná koło stoiace/ kiedy raz y drugi rozkaże/ á owe sie pytaia przyczyny: niewidźićiesz práwi kto idźie? mam oto gośćiá v śiebie ták wielkiego/ mam w domu moim Oycá mego. est mihi namq; domi Pater. Iáko tedy temu Fenixowi przydał ogniow Serafinowych/ żeby nie ták obumárł/ iáko w miłości Boskiey wszytek zplonał: y gxuuias z włoki swoie zostáwiwszy ná źiemi/ żeby do Centrum swe-

go/ do

go/ do Słońcá ſpráwiedliwośći/ do świátłá z świátłości zpierzyn ſwoich wyleciał; ták kiedy ſię z popiołow ſwych iuż otrząſnął/ kiedy ſię ná śiedmigornym Watykánie ſzcześliwie odrodził; przychodźi tenże Seráfin/aby przy ták wielkim tryumfie Iedynaczki ſwoiey/ gorąiące weſołośći ognie ná wſzytek świát rozpalił: Ignem veni mittere in mundum, żeby ſię oziebły świát przykłádem tey/ do ták gorącey/ iáka oná pałáłá miłośći Boſkiey/ ſkutecznie rozpalił. Et quid volo, niſi vt ardeat?

XIX. To ią ták wielka SS Páńſkich prowádźi áſſyſtencya; á oná ſámá (z pyta ſię kto żeby ią tym ſnádniey/ w tákich ná koło ſplendorách Swietych Bożych vpátrzeł y rozeznał) wiákim pokázuieśie ná tey publice ſwoiey ſtroiu? Omnis gloria eius, Filiæ Regis ab intus, in fimbrijs aureis circumdata varietatibus. We wſzytkiey ozdobie/we wſzytkiey chwale ſwoiey/iáko Krolewná/Monarchini Naiáśnieyſza/ſtawa dźiś wocząch náſzych/ wbrámowániu ſzczerozłotym dźiwnych kolorow niebieſkich. Paludáment iey/ ſzátá triumfálna/ Biśior Pánieńſkiey niewinnośći/ Szárłat Krolewſka krwią wybornie świetny/ świątobliwośćią naiáśnieyſzy. Byſſus & Purpura indumentum eius. Męſtwo/ y dźiwna wdźięczność odźienie tey. Fortitudo & decor indumentum eius. O iákoś to Orlico Polſka wyleciawſzy áż do Słońcá twego/ ták dorodnosć twoie odnowiłá! renouabitur vt Aquilæ iuuentus Tua. Zá owe pogárdy ſámey śiebie/ zá owe lichey odźieży podłośći/ ſłudze ledwo naypodleyſzey/ nietylko Krolewnie zgodne: zá owe włośienice ná gołym ćiele/ y inſze vmártwienia: gloria eius ab intus: takeś teraz iáko Słonce przyodźiana iáſnośćią/ mulier amicta ſole. Zá owe boſych nog áż do krwi/ ták od oſtrośći drog/ iáko y od źimna przykrego częſtokroć zránionych vdręczenia: zá owe obuwia/ kiedy ie poſłuſzeńſtwo nośić kázáło/ v páſa powieſzenia; przywdźiałás oto ſzate wſzytkiey wdźięczności Twoiey/ y złote ſandalia wźiełás/ induit ſe veſtimentis iucunditatis ſuæ, induitq; ſandalia pedibus ſuis, wychodząc ná triumf ſwoy dźiśieyſzy. Pátrzy ná to Oblubieniec Twoy niebieſki/ y mowi do ćiebie: quàm pulchri ſunt greſſus tui in calceamentis, Filia Principis. Ná głowie nieśie wieniec od Oblubienicá ſobie obiecány. Dabo tibi co-

ronam vitæ. Dámći Koronę żywotá: to iest/ záwsze kwitnącą y nigdy nieginącą. Pytáią się náuki Boskiey Professorowie/ ieżeli oprocz Korony świętych Páńskich/ ktora się zowie Aurea; to iest zapłátá istotna w Krolestwie niebieskim/ ábo wesele owo niekończone/ w ktorym rozpływa Duszá uwielbiona/ dla tego że iest z Bogiem swoim ná wieki złączona: Aurea est præmium essentiale seu gaudium, quo quis de coniunctione ad DEVM gaudet. Supplemen. D. Thomæ q. 96. art. 1. ieżeli mowię oprocz tey pomienioney Korony/ iest inszy wieniec niezwiędły/ Swiętym Páńskim zgotowány/ ktory się názywá Aureola. Zgodnie náuczáią/ że iest; á nie tylko ieden/ ále ieszcze troisty; á káżdy iákoby Laurowy: bo zwyćiężcom tylko sámym/ to iest Męczennikom Pannom y Doktorom náznáczony. Męczennikom że Tyránnow ná Wiárę świętą nástępuiących zwyćiężyli: Pánnom że ćiáłá płomieniste zápáły/ wstydem y nieprzełamáną cnotą wygásiły: Doktorom że przez náukę zdrową/ chytrego wężá zdrády niewiádomym/ áby nie błądźili pokazáli/ y sámego zdrayce przemogli. Coż tu rzeczemy? czyli dźisieysza Błogosłáwiona Heroiná tá Mężna Białogłowá/ oprocz Korony złotey názwáney Aurea: oprocz tey ktora Pánnom sámym należy Laureole zwyćięskiey; niezásłużyłá sobie y inszey Aureole triumfálney pálmy? Niewylałá oná wprawdźie krwi dla Chrystusá/ bo temu okázyey niebyło; lubo serce gotowe ná to záwsze zostawáło: ále wyćierpiáłá przez cáłe życie lat sześćdźieśiąt y sześć przeszło/ dla Chrystusá tyle; ile do Męczeńskiey otrzymánia Laureole zá dosyć było. Słuchaymy Hieronimá Swiętego/ in cap. 7. ad Corinth. Maior est victoria Virginum, quam Angelorum: Angeli enim sine carne viuunt, Virgines in carne triumphant; in Angelis enim virginitas necessaria in Virginibus spontanea & libera, ob soliùs Sponsi cælestis amorem existit. Większe iest práwi zwyćięstwo Pánień/ niż Aniołow: bo Aniołowie bez ćiáłá żyią/ Pánny wćiele triumfuią: bo w Aniołách Pánieństwo zobowiązku/ w Pannách zdobrowolney chęći/ dla sámego Oblubieńcá niebieskiego miłośći zostáie. Wyráźniey do rzeczy nászey. Augustin S. de Agone Christianorum. Inter omnia Christianorum tormenta, duriora sunt prælia castitatis; vbi conti-

nua

ßua pugna, & rara victoria. Miedzy wßytkiemi Chrześciań m[...] kámi / nayniezno śnieyße ſą vtarczki czyſtośći; gdzie vſtáwiczna woyná/ á rzadka wygrána. Jeßcze wydátniey Swiety Ambroży. De Virg. lib. 1. Non enim ideo laudabilis eſt Virginitas, quia in Martyribus inuenitur; ſed quia ipſa Martyres facit. Nie ztąd práwi Pánieńſtwo ma zálecenie ſwoie/ że ſie w świetych Meczennikách/ Młodziankách onych niezliczonych/ y inßych dzie-wicách krew ſwoie zá Chryſtuſá leiących znayduie: ále dla tego ieſt chwalebne Pánieńſtwo/ że ſámo Meczenników czyni.

Jeżeli tá pieknie doſyć przypadłá/ do czyſtych świetey Pánny ſkroni Aureola Meczeńſká; iákoß trzećia przydáć ſie niema Lalreola Doktorſka/ Wieniec Laurowy Náuczyćielom należyty. Wyſtáwiłá tá pierwßa z mądrych/ vna de numero prudentũ, známienitą ßkołe cnoty (iáko Theodoretus in Theophilo Klaßtory Bogu poświeconych nazywa) opátrzywßy ią/ ták znácznemi ná wychowánie ták wielu oſob/ Bogu ſie oddáiących ná ſłużbe dochodámi: y ſámá wniey Miſtrzynią zoſtáiąc naypierwßą/ nie ſłowy ſámemi; ále przykłádem náuczáłá/ y do tąd przez ſwoie náſtepce náucza drogi ſpráwiedliwośći: qui fecerit & docuerit: co raz nowym kwiećiem/ wtym Ráiu ziemſkim rozkwitáiącym/ wieniec/ nieśmiertelną Laureole ſwoie odnawiáiąc ßcześliwie. Dabo Tibi coronam vitæ.

XX. W tákiey y ták wielkiey Swietych Páńſkich áſsyſtenciey/ y ſplendorách Máieſtatu iey naiaśnieyßych/ przychodzącą do nas Pánią Dobrodzieyke/ Mátke/ Opiekunke wßytkich miłośćiwą/ iákoż bedziem witáli? co zá tytuły/ co zá Elogia, doſtoynośći iey/ Máieſtatowi iey we wßem rowne znaydziemy/ y oddamy? Potkamy ią imieniem Krolowey Sáby/ mądrze bárdzo z mądrym Sálomonem vmawiáiącey ſie? godna záiſte ieſt tytułu tákowego/ iáko pierwßa z naymedrßych/ vna de numero prudentum: ktora nietylko ták wiele złota wybornych cnot świetych/ aurum infinitum nimis; nie tylko pereł ſummy wielkie nieoßacowánych/ świątobliwośći niedościgley/ & gemmas pretioſas; ále y ták wiele perfumow/ oleykow/ y wonnośći drogich/ heroicznych dzieł y cudow nieprzeliczonych/ & oromata multa nimis/ Námieſtnikowi ná ziemi wieczney Mądrośći/ ná świetym Wátykánie prezentowáłá: że nad nie

nitk

nikt inßy niewniosł do Swiątnice Páńſkiey ſkárbow ſwoich wiecey; profert de theſauris ſuis; iáko tá iedna mądra Pánná/ Monárchini Naiáśnieyßa. non ſunt allata vltra aromata tam multa, quàm ea quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni. Dla tego teź wßytko to/ co chćiáłá/ v Stolice Apoſtolſkiey otrzymáłá: nie tylko vtwierdzenie poczytánia miedzy Blogoſłáwionemi: Decretū cultûs immemorabilis; ále y Vroczyſtośći w Kośćiele świetym wieczney náznáczenie. Rex autem Salomon dedit Reginæ Saba omnia quæ volut, & petiuit ab eo: exceptis quæ vltrò obtulerat ei. Alec vſtąpić dáleko muśi pomieniona Krolowa tey mądrey Pánnie/ Tu ſupergreſſa es; ktora mądrośćią ſwą niebieſką Pudyká ſwego do chowánia czyſtośći ſkłoniłá/ ſerce iego Páńſkie ßczerą miłośćią Boſką ſpráwiłá y nápráwiłá; czego Krolowa Sába dokazáć niezmogłá: bo ſerce Salomoná Niewiáſty zepſowáły niezbożne. Deprauatum eſt cor eius per mulieres, vt ſequeretur Deos alienos.

Powitamy ią Krolową Eſter/ zbáwieniem ludu ſwego: piekny to doſyć y zgodny tey Monárchini Tytuł: ktora ludowi ſwemu/ Poddánym ſwoim/ nie Pánią ále Mátką záwße litośćiwą/ Dobrodźieyką miłośćiwą byłá: do Krolá ſámego/ do Sedźiow ná mieyſcu iego/ w káżdey potrzebie y vćiſkách káżdym/ wßytkim ſámá Oredowniczką/ Opiekunką zoſtawałá: o nayimnieyßą krzywdę vbogiego ludu żárliwie ſię ſtáwiáłá. Ale y te przewyżßyłá dáleko dobroćią ſwoią niewymowną/ Tu ſupergreſſa es: ktora ſię áni nád zdraycámi ná zabićie Oycá ſwego przygotowánemi/ áni nád Zaboycámi Brátunká ſwego/ áni nád złośliwym Zołnierzem ná zdrowie ſwoie náſtepuiącym/ nietylko niemśćiłá; ále ießcze winowáycow ſwoich/ dobroćią niepoiętą do vpámietánia ſię cudownie przywodźiłá/ zdrowie im y wßytko darowałá: á Eſter ſromotne drzewo/ ná wzgárdliwą śmierć/ nieprzyiaćielowi ſwemu wyſtáwiłá/ y nád wßytkiemi przećiwnikámi ſwemi ſtokrotnie ſię zemśćiłá; śiedmdźieśiąt y pięć tyśięcy ludźi/ iednego práwie dniá po świećie wyćiąwßy. In tantum, vt ſeptuaginta quinq; millia occiſorum implerentur.

Dámy tey imię odważney nie mniey/ iáko y wielce pobożney Judi-

Judity? godná záiſte/ áby z ták wielka heroina ſpolny honor miá-
lá: bo tákże iáko Judit oddalona od konwerſácyey ludzkiey/ fecit
ſibi ſecretum cubiculũ, inquo clauſa morabatur, nietylko Zakon-
nica zoſtáwſzy/ ále ieſzcze y świecka bedac: w vmartwieniu wiel-
kim ćiáłá/ habens ſuper lumbos ſuos cilicium: w vſtáwicznych
poſtách przez cáłe życie ſwoie/ ieiunabat omnibus diebus vitæ ſuæ:
niemniey powierzchowney v ludźi przyiemnośći/ iáko y przed Bo-
giem dźiwnie wielkiey wewnetrzney wdźieczośći/ erat autem ele-
ganti aſpectu nimis. druga prawdźiwa Judit / ktora oprocz
innych z Nieprzyiaćioł Korony Polſkiey zá modlitwámi ſwemi
zwyćieſtw wielkich; pod czás krwáwego ná cáła Polſke w Roku
1287. inkurſiey Tátárſkiey wylanego potopu; nietylko Betulia
ſwoie gniazdo ſwoie/ ále y wſzytkie Corki iuż miedzy Pogáńſtwem
vćiekáiące záchowáłá w cáłe: od Zamku Pienin nád Dunáycem
leżącego/ w ktorym ſie byłá z trzodka ſwoia záwárłá/ cudownie od-
ſtraſzyłá: ogłodzony ćieſzko lud ſwoy odżywiłá: nád to wode prze-
ćiwko náturze do ſwoiey Betuliey/ Klaſztoru ſwego Stároſandec-
kiego dźiwnie zprowádźiłá. Atoli iednák y te niemniey przewyż-
ſzyłá tá meżna Białogłowá. Tu ſupergreſſa es. Czemuż? bo
nietylko poſtronnego/ ále y domowego Nieprzyiaćielá ćieſzkiego
poteżnie zwoiowáłá; nád włáſnym ćiáłem zwyćieſtwo otrzymáłá.
melior è patiens viro forti, & qui dominatur animo ſuo, ex-
pugnatore vrbium. Prou. 16. Judit przemieſzkawſzy z meżem
lat pułczwártá; lubo poſt alium virum non abijt, iednák że
Wdowá; á tá przepedźiwſzy z Oblubieńcem ſwoim lat 20. niená-
ruſzona Pánná.

Wieć tedy kiedy ſie wyżey miánowáne nieudáły wizerunki/
wyſtawmyia ſobie w Obráźie wſtydliwey Zuzánny/ y ſáma śmier-
ćia wzáchowániu poczćiwośći nieprzełománey. Dobra to/ boć
iey nietylko námon y náwet ſámych Stárcow/ choć Oycow Du-
chownych/ iáko wyżey; ále y one złośliwe potwarzy/ vdánia nie-
przyſtoyne/ na niepokalána niewinność Pánieńſka naſtepuiace/ nie
wzruſzyły; nieprzekonáły tey iáko Marpeſia cautes, wſrzod burza-
cego ſie ná nie morzá / niewzruſzoney Wieże z kośći Słoniowey/
Czyſtość Pánieńſka wyſtáwiácey. Ale przećie rzekſzy prawde/ o-

 wá

wá wláźniách/ ochędostwie wyśmienitym/ wstroiách bielidłách; á tá w vdręczeniu ciáłá własnego/ wpogárdźie strojow/ y wyśmienitośći wszelkiey; podłego záżywáiąc odźienia/ członki swoie włośiennicą y inszemi ostrośćiámi duchowi podbijáiąc; nieznałá kąpieli/ bielidł/ y owszem wdźięczną twarzy vrodę/ vmyślnym zábrukániem szpećiłá/ pokrywáłá. Tu supergressa es.

Więc przynamniey pominąwszy wszytkie insze/ w Piśmie záwołáne heroiny/ Debory rządczyne ludu Bożego/ Duchá Prorockiego pełne/ Jáchele odważne/ Ráchele nad Synámi swoiemi płáczliwe/ Anny cáłe dni żyćia swego w Kośćiele trawiące/ y wszytkie insze tym podobne; dáymy iey imię piękney Rebeki/ Rebecca puella decora nimis, virgoq; pulcherrima: wszákże byłá y iest dwoch Narodow wielkich Polskiego y Węgierskiego Mátká/ iáko y oná o ktorey powiedźiáno: duæ gentes, duo populi in vtero tuo: z Domu tákże Rodźicow swoich záręczona Oblubieńcowi/ do inszego kráiu poszłá. Prawdá to; átoli y tę dáleko Swięta Oblubienicá dźiś tryumfuiąca w zálećeniu wysokim wybiegłá. Tu supergressa es. Rebeká miedzy własnemi Synámi niezgody okázyią byłá; iednego więcey vkocháwszy/ drugiemu przez wymyślne Izááká Oycá oszukánie/ Kozłá miásto zwierzyny zgotowawszy/ Kozie skorki Jákobowi/ áby go Oyćiec niepoznał przydawszy/ młodszemu pierworodne práwo Stárszego wydáłá. Orlicá Polska/ y czystośći liliowey/ y szczerośći kryształowey/ słowem iednym nikogo w pole niewywiodłá: á ieżeli Pudykowi swemu ryby/ żeby iey postow niezábráníał/ smákiem mięsá tucznego záprawiłá; wodę/ ktorą piłá/ gdy iey kosztował/ w wino smáczne przemieniłá; niebyło to oszukánie/ z czyim vkrzywdzeniem/ ále tylko pobożnego vczynku swego/ bez wszelkiey zdrády z dźiwnym vchronieniem. niewspominam tu iákiego S. fortelu zubowiem swym záżywáłá. dolus bon⁹. Tu supergressa es Vniuersas.

XXI. Kiedy zásługam y godnośći tey ś. Pánny/ te wspomnione Maiorum gentium magna nomina zrownáć niemogły; coż iey tedy zá tytuł inszy dámy/ żebyzmy ią iáko naygodniey powitáć mogli? Pięknie Oblubieńcowi iey Bolesłáwowi/ że go świát Polski/ Wstydliwym iáko y Dźiádá iego Kázmierzá Spráwiedliwym názywa: iákiego ábo tym podobnego Titułu żadnemu Kro

mu Krolowi Polſkiemu/ przeſzłych lat nie vdzielono; y owſzem ná wiekſzą ochydę ich imienia/ po niemáłey części/ to Chrábremi/ to Krzywouſtemi/ to Łokietkámi/ to Łáſkonogámi/ że nie wſpomnię czym inſzym nazywano. Sam Bog świádcząc ſię z przychylnośćią ſwoią/ z łáſką ſwoią wiernym ſługom ſwoim; imienia/ Titułow im przyczyniał. Abrámowi Abrahám/ Jákobowi imię dał Jſráel. Toż Chriſtus Piotrowi oświádczył; miáſto Symoná Opoką go názwał/ tu es Petrus: toż ſię Saulowi ſtáło záiuſzonemu wilkowi/ kiedy ſię w Páwłá Báránká łáſkáwego przemienił. iáko Auguſtyn ś. mowi ſerm: 1. de Sanctis. Wiec też y Sáráy imienia popráwiono Sara: y Judith wyſokiemi náder tytułámi powitano: Tu gloria Hieruſalem, Tu honorificentia Populi Tui Tyś wſzytká ſławá Hierozolimy/ Tyś vſzánowánie vwielbienie ludu Twego. Si mihi ſint linguæ centum ſint oraq; centum; Choćbyſmy ſię naybárdźiey śililí/ ná wyſtáwienie tey świetey Pánny; non opis eſt noſtræ; niepodołamy temu: ábyſmy wiekſze magnificat, wyſtáwienie doſkonálſze wymyślić/ przynieść/ ogłośić mieli/ nád to ſámo imię Ecce Sponſa, oto Oblubienicá Chryſtuſowá. Ktore ieſt imię nád wſzytkie imioná wiekſze przez Oycá Niebieſkiego/ Synowi iego przedwiecznemu dáne/ dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen? imię ktore Anioły ſáme przewyżſza: tantò melior Angelis effectus, quantò differentiùs præ illis nomen hereditauit: imię nád ktore náleść ſię nie może inſze/ áby ſię mogło ná nim weſprzeć zbáwienie náſze: nec enim aliud nomen eſt ſub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri Jmię ſłodkie Jezus/ imię Zbáwićielá/ imię Oblubienicá Duſz náſzych: ktore zá to odebrał od Oycá ſwego/ że ſię ſtał Zbáwićielem náſzym że nas ſobie zárzekł y wiecznie záślubił. Sponſabo te mihi in ſempiternum, & ſponſabo te mihi in juſtitia & judicio, & in miſericordia, & in miſerationibus; & ſponſabo te, mihi infide, & ſcies quia ego Dominus. Záślubię ćię ſobie ná wieki/ á záślubię ćię ſobie w ſpráwiedliwośći y ſądźie/ y w miłośierdźiu y w politowániu; y záślubię ćię ſobie w wierze/ y będźieſz wiedźiał żem ia

F 2 Pan.

Pan. Záślubił nas sobie Zbáwićiel/ przez Wćielenie swoie wiecznie/ in misericordia & miserationibus in sempiternum: záślubił przez wylanie Krwi swoiey áż do ostátniey krople in justitia & miserationibus & in fide: dotrzymał nam wiáry/dotrzymał miłośći swoiey niesk ończoney/ in finem dilexit eos; poniozßy dla nas śmierć okrutna/ krwia wßytek áby náße brudy omył ná krzyżu zbroczony. Sponsus sanguinum Tu mihi es. Oblubieniec krwia zbroczony Ty moy iesteś drogi Zbáwićielu. Jáko tedy zákochawßy nas cum dilexisset suos, bierze imie Oblubieńcá/ y ták do nas przychodźi/ Ecce sponsus venit; ták Dußy/ ktora go ßczerym serdecznym/nádewßytko vkocháła áffektem/ tegoß imienia vdźiela/ Oblubienica sobie vkochana zarecza/ nierozdźielnie iednoczy z soba: sponsabo te mihi in fide. Ták zareczeł sobie Kátárzyne świeta: ták Agnießke pierśćieniem oddanym sobie zmowił/ annulo fidei suæ subarrauit me: ták niewspominaiac wielu inßych Teresse ogniśta/ mowiac do niey: Deinceps vt vera sponsa meum zelabis honorem. Od tad iáko Oblubienicá prawdźiwa / przy moim honorze żárliwie stawáć bedźieß. Ták y dźiśieyßa Jedynaczke swoie/ Gołebice swoie/vna est colũba mea Błogosłáwiona Kunegunde: ktora iáka goraca pałáłá miłośćia/ przećiwko Oblubieńcowi swemu krwia ná krzyżu zbroczonemu; czytáć Historya Zywotá iey/ ktora mowi: że ná káżdy dźień tá Swieta/ przed Krucifixem modlac sie/ wßytek postument iego/ albo kalwáryia/ hoynie łzámi rzewliwemi zlewáłá / y tákie extases záchwycenia Duchá miewáłá; że choć velum ná głowie iey gorzáło/ od świece tám wystáwioney y spadáiacey zápalone; przećie tego dla wiekßego ogniá miłośći Boskiey we wnatrz goráiacego nie vczułá. Juz tedy nie możemy godnieyßego tey Pánnie Swietey wynáleść tytułu/ przydáć imienia/nád to sámo Ecce Sponsa oto Oblubienicá: niemożemy wdźieczznieyßym powitániem potkáć/ godnieyßym przyiáć Elogium wystáwieniem; tylko mowiac: Veni Sponsa Christi, Witay Oblubienico Chrystusowá. Godna tego Tytułu/ by nic inßego nie miáłá/ dla sámey Pánieńskiey niewinnośći/ Oblubieńcowi swemu záálubio-

ślubioney/ y ſtátecznie dochowáney; według zdánia Grzegorzá Naźyázeńſkiego: Decuit Virgines Sponſas Chriſti eſſe quæ carnis vinculis cum ſint alligatæ, non ſecundùm carnem viuunt; ſed naturâ ipsâ excellentiores ſunt. Przyſtoi to wielce/ áby Pánny Oblubienicámi były Chryſtuſowemi/ ktore ćiáłá obowiązániem będąc ſkrepowane/ nie według ćiáłá żyią; ále nád przyrodzenie ſámo ſą dáleko wyżſze.

XXII. Iuż tedy przygotowawſzy ſie według możnośći/ ná przyiećie Gośćiá ták wielkiego: máiąc doſtáteczną Inſtrukcyią iákim go Tytułem potkáć/ iákim imieniem godnie vſzánowáć/ pocżćić y przywitáć; Exite. Ruſzmy ſię/ wybiegáymy niemieſzkánie przećiwko niey: Ecce Sponſa venit! Oto Oblubienicá idźie. Ná to pełne poćiechy tryumfálne háſło: Ecce Sponſa, Exite obuiam ei. widzę/ á oto vkoronowány Orzeł Polſki/ wzbiwſzy ſie wyſoko nieśmiertelną ſławą Náiáśnieyſzego Miłośćiwego Páná naſzego: y zwyćięſkiemi iego wyniozſzy ſie ku niebu palmámi/ altiùs aſſurgit; z támtąd przezorną ná wſzytkie ſtrony źrzenicą/ vpátruie ktoredy tá iedyna Polſkiego y Węgierſkiego Kroleſtwá záſłoná y obroná/ Noſtrarum grande decus columenq; rerum, Náiáśnieyſzego Páná Náſzego/ z Woyſkámi Polſkiemi pod Wiedeń prowádźiłá; á tám ſtráſzną onę wſzytkiemu świátu pyſznego Biſulmáná/ iuż przez mury wybite do Miáſtá proſto przegládáiącego/ ſkruſzywſzy o ieden raz potęgę; iáko mu do gniázdá ſwego włáſnego/ ná mieyſce vrodzenia y wychowánia ſwego/ do ſłáwnego Strigonium ſzczęśliwie bramy otworzyłá; y tám pozrucawſzy z Bazylik Bogu przed tym poświeconych/ brzytkie luny Pogáńſkie; á Zbáwienia naſzego świetne iáko ſłońce Znáki/ ná wieczną chwałę Bogu/ y pámięć nieśmiertelną odwagi Polſkiey w tych tám kráiach/ wyſtáwiwſzy; Patrem Patriæ do Oyczyzny ſwoiey/ z Náiáśnieyſzym Scipionem iego/Rodźićielſką rękę w kázdey okázyey wſpieráiącym/ Duo fulmina belli, y z Káwálerią wſzytką ſzczęśliwie odprowádźiłá. A ktoż inſzy prowádźić miał odwáżne Polaki/ w te tám ták dáleko odległe mieyſcá: kto przećiwko nieprzyiaćielowi ná Węgierſkie oraz y Polſkie Kroleſtwo/

 że wſzy-

ke wßytka Wschodnich Páństw potęgá chćiwie náſtępuiącemu/ Białego y Dwoygłowego Orłá zwyćięzkie znaki/przywodźić ſzcześliwiey y ochotniey mogł: tylko obodwoch tych Narodow ozdobá y obroná iedyna. z Rád ią Posłowie Bolesłáwá Wſtydliwego/zmowiona Oblubienice do Polski wyprowádźili; tám oná ich przez vſłane trupámi pyßnych Pohańcow polá/ záprowádźiwßy zwyćięſko; znowu do Oyczystych gránic odprowádźiłá nie mniey ſzczęśliwie. To wßytko zluſtrowawßy y zbroczona we krwi Bisulmáńſkiey ſpona/ ná Tarczy Naiáśnieyßey poznáczywßy; ſpußcza ſie niżey/ y miásto vmbrelle/ álbo Báldákinu Máieſtatu Páńſkiego; nád głowa Swiętey Monárchini lotne ſkrzydłá vnoßac (iáko kiedyś Orzeł Rzymſki/ ſwemu przyßłemu/ z towárzyßá inßym Zołnierzom rownego/ Ceſárzowi vczynił; tym go wyznáczywßy ná Páńſtwo) y ćień czyni y áerya temperuie. A zátym pełna Tarcza wßytkie trophæa ſpoliáły cáłego Orientu/ dźielnośćia y nieporownána odwaga Naiáśnieyßego IANA III. zebráne/ rzucáiac pod ſtopy Błogosłáwioney Tryumfátorki; Korony Naiáśnieyßych Máieſtatow/ winne homagium pobożnośći ich y ſzczerego áffektu ku Pátronce Swiętey cáłego Krolestwá Opiekunce/ zákład rzetelny y ſkuteczny w rękách Błogosłáwioney ſkłada. Tarcza zás ſáme/ oſoby Páńſkie y wßytkiego Naiáśnieyßego Domu/ żywemi kolorámi wyráżone máiaca; ná świętych Relikwiách Błogosłáwioney Pánny/ anathema, votiuam Tabellam, Wotum ná záwdźięczenie odebránych; ná pozyſkánie dálßych iey Dobrodźieyſtw/ záwießa z tym napiſem; Regas, & protegas. Badź korona y obrona.

Potyka Pánia ſwoia Miłośćiwa/ Monárchinia Naiáśnieyßa/Mátkę Oyczyzny y Dobrodźieykę iedyna/ Jáśnie Oświecony Jáśnie Wielmożny Senat/y wßytek Stan Rycerſki Rzeczypoſpolitey Polſkiey: ći Kárdynálſkie Kápeluße/ Krzyże y Mitry Prymátiálſkie/ Metropolitáńſkie/ Biſkupie Infuły; inßy świeckich Vrzędow/ Iurisdykcyey świetne inſignia podniozßy; witáia Gośćiá przez ták długi czás oczekiwánego: Adſis ô, placiduſq; iuues & ſydera cælo dextra feras. Przypomináia iáko Klemens

Kaßte-

Káßtelan y Jánuß Woiewodá Krákowſki/ Wielcy czáſów onych meżowie/ Swieta Pánne zmowiwßy Oblubienice Monárße ſwemu Boleſłáwowi; v Bele y Máriey Rodźicow iey/ Pánow dźiedźicznych Króleſtwá Węgierſkiego/ ná zamku Strygońſkim ; do Polſki w Roku 1239. wprowádźili : iáko Boleſław Monárchá z Mátką Grzymiſłáwą/ y Prándotą Biſkupem Krákowſkim/ y przednieyßemi Pány / w pieknym Poczćie o śiedm mil záiáchawßy; zwielkim ią wßytkiey Polſki weſelem do Krakowá wpráwádźił/ y ná Zamku Krákowſkim z Krolewſkim ápparatem przyiął. Vbiegáią ſie tym wiecey teraz/ aby iey corteggio vczynili / aby præcedentia longi agminis officia oddáli : kiedy iuż nie ziemſkiego / ále niebieſkiego Páná nad Pány/ Krolá nád krolmi / do nich Oblubienicá przychodźi. Ecce Sponſa venit. Żadáią gorącym prágnieniem wßyſcy/ aby iáko przedtym Króleſtwá tego Pánia/ Rzadczyna Jednowładna zoſtawałá; y teraz kiedy iuż w kośćiele Bożym/ do Błogosłáwionych iego przyłączona ſtánełá ; tym predzey y ſkuteczniey wßytkim Poćießyćielka/ Rzeczypoſpolity Polſkiey Mátka/ Goſpodynia/ Radą przytomna w káżdey potrzebie ich byłá. Tu Matrem Ciuemque geras, tu conſule cunctis.

Kawálerya Polſka doſyć teraz świete dźieło ſpráwuie / ná gránicach zá całość Oyczyzny pilnie czuiac/ y w krwáwym poćie prácuiac : nie trzeba iey tu na te okázyią trudźić : tám to plác przyſłużenia ſie Bogu y Swietym iego : to pietas pobożność żołnierza dobrego/ Tutari Patriam detrudere finibus hoſtes. Ná tych ſántárellow/ ná światáßkow onych / co to ábo w Domu śiedząc/ z Pánią Mátką z Pánem Oycem ieſzcze ſie Paćierzá vczą ; lubo iuż drugi doſyć robuſtus acri militiâ puer, zgodny żeby nie śiedźiał w Domu/ále Nieprzyiaćiele Oyczyzny woiował/ vexet Eques metuendus haſtâ : ábo po Duchownych Dobrách świete drożki obchodzą ; lubo czuły Paſterz ochrániáiąc owiec ſwoich od wilczego drapieſtwá/ wyſypał rázem ośmdźieśiat niedáwno tyśiecy : aby ſie tákich pietatis officia Żołnierz oduczył. Ná tych mowie Dźieiopis Rzymſki/ tákową ánimadwerſyą vczynił : Reſ-

publica

publica quo magis ſtet, laborandum non orandum tantum: non votis neq; ſupplicijs muliebribus auxilia Divorum parantur; vigilando, agendo, bene conſulendo, proſpere omnia cedunt. Vbi ſocordiæ tete atq; ignauiæ tradideris, necquicquam Diuos implores; irati infeſtiq; ſunt. Obozy tedy cney Káwáleryey Polſkiey/ przy dziśieyßym tryumfie świetey Pátronki Krolestwá cálego/ weſołe niechay dadza Salue. Nie náraz oná Woyſkom Koronnym/ dwoch wſpomnianych Przywodzcow/ przećiwko Nieprzyiaćiołom naßym z nieba ſprowádźiłá. Vmiałá ſámá goracey mieczem modlitwy do Páná Zaſtepow wnieśioney/ záſadzone nieprzyiaćioły od Klaßtoru ſwego Sadeckiego płaßać. Zadney ßkody/ od okrutnego wyſypánych ná cała Polſke Tátar pożáru/ áni w ludźiách ſwoich/ áni w budynkách nie poniozßy z w Zameczku w ktorym ſie z Corkámi ſwemi zámknelá/ zdołałá ich wielkiey y natárczywey potedze/ y przełomać ia zmogłá. Ecce non eſt abbreuiata manus Dominæ, vt ſaluare nequeat. Táż to ieſt Swieta Zeroiná/ Dźiedźictwá ſwego/ Polſki ſwoiey iáko záwße ták y teraz iedyna Opiekunká. O tutela præſens! Tá Mezna Białagłowá nie powśćiagnie reki ſwoiey/ áby nas rátowáć/ bronić/ záſtániáć nie miáłá. Manum ſuam miſit ad fortia. Brońże nas od wßytkich niebeśpieczeństw/ hurmem ná nas náſtepuiacych świeta Pánno: y Wegierſkiey Twoiey y Polſkiey Korony/ y owßem cálego Chrześćiáńſtwá Nieprzyiaćielá głownego/ iákoś ßcześliwie poczełá/ ſtrać do końcá pyßne kárki. in Te ſuprema ſalus, miſerere Tuorum.

A ty cáła Polſko/ z przyległemi ſobie kráiámi/ iáka dźiś pokażeż weſołość/ iáka vczyniß Allegrezze/ Vroczyſtość odpráwiß/ ná záwdźieczenie oprocz inßych ták wiele Dobrodźieyſtw/ od tey świetey Pánny odebránych; ták wielkiey y ták cudownie vczynioney Dobroczynnośći/ przez zprowadzenie z Gor Wegierſkich dárowáney ſobie od Oycá ſwego/ ták obfićie ták bogáto nieprzebráney ſoli. Polſko! Polſko! byłaś kiedyś inſulſa, pokiś ták wielkiego ſkárbu z rak Dobrodźieyki ſwoiey ták wielkiey nie odebráłá: iużeś záſoliłá doſyć; patrzayże żebyś nie przeſolitá/ żebyś teraz bárźiey niż

przed-

przedtym nie byłá niewdźięczna in ſulſa! y ſkárbu Koronnego/ y ſuchedniowych porcyi/ y kráiu nie tylko ſwego/ ále też ſąſiedzkiego ták hoyne y wygodne opátrzenie; wſzytko to z rąk tey Dobrodźieyki wypłynęło manum ſuam aperuit. A wieleż też nie mowię porcyi / nie mowię báłwánow/ ábo beczek; ále okruſzyn/ ná ſtoł Corek tey świętey Dobrodźieyki z tego ſpadáło/ przez ták wiele wiekow/ áż do Pánowánia powtornego Piáſtá S.P. Krolá Michałá: coż też Żupy Wielickie: co Kunegundá Jmieniem iey y rátunkiem ſzczycąca ſię/ ná popárćie publicznego honoru tey Błogoſłáwioney łożyły: gdźie Gory Bocheńſkie ow Pierśćień iey/ w pierwſzym báłwanie ználeźiony podźiały! ná co te primitias Dobrodźieyſtwá Jey obroćiły: Quod ſi ſal euanuerit, in quo ſalietur? A gdyby chćiano vkárać niewdźięczność náſzę/ gdyby vmkniono Dobrodźieyſtwá te/ cobyśmy czynili: in quo ſalietur? Date ei de fructu manuum ſuarum. Jeżeli nie z wdźięczności/ przynamniey z powinności (wſzák to ſobie zárobiłá/ rátuiąc ták wiele rázy/ od pożárow podźiemne ſkárbnice one.) Dayćie tey przynamniey Frokt rękámi iey włáſnemi zárobiony. Date ei de fructu manuum ſuarum.

Tobie iuż cnotą ſzláchetny/ męſtwem y mądrośćią wſzytkich náuk ſławny/ wiárą przećiwko Pánom Twoim/ mocniey nád dyámentowe ábo ſpiżowe mury/ murus aheneus eſto, vgruntowány Krákowie! Tobie konkluzyia Tryumfu dźiśieyſzego zoſtáie. Attollite portas Principes veſtras. Otworzćie bramy wáſze Przezacna Rádo Miáſtá Stołecznego. Zgotuyćie wſzyſcy Obywátele/ świetne Solium Orłá wáſzego/ ták Wielkiemu Gośćiowi / oto w ſámey brámie wáſzey zaláttuiącego. Oddayćie ſymbola wiernośći wáſzey/ złote klucze do Stolice ſwoiey/ Páni Miłośćiwey Wáſzey/ Monárchini Naiáśnieyſzey: ſtánawſzy pod tryumfálnemi Znakámi per centurias wSzykách wáſzych; dawſzy weſołe Echo huczących dźiał z murow Wáſzych; tryumfálne Pæana, melodiyney muzyki z wież Wáſzych; prowadźćie Pánią ná Tron iey/ ná Máieſtat iey ſplendorámi świętemi Naiáśnieyſzy. Ergo agite & cuncti lætum celebremus honorem! krzykliwemi głoſy tyśiąc kroć powtarzáiąc: Tuq; dum procedis, Io Triumphe! non ſemel dicemus, Io Triumphe! Ciuitas omnis.

Wy ná koniec pobożne Corki/ Siostrzanki bogoboyne/ nie dáiąc śię vbieżeć nikomu/ w áffekćie przećiwko vkocháney Mátce/ Ciotce/ Fundatorce/ Dobrodźieyce; otwieraycie pretko forty wásze/ zámknienia wásze; przyimiyćie oczekiwána przez tak długie czásy/ á wam sámym záchowána/ przyimuyćie pełnym rádośći sercem iedyna Poćieche wásze: witayćie ia: veni Sponsa Christi. Wnidź do własnego Domu Twego Gospodze Błogosłáwiona/ wypoczniey v Dźiedźictwá Twoiego własnego. ingredere in requiem Tuam. Vchwyććie śie stop Máćierzyńskich wszytkie/ niepuszczayćie śie áż Błogosłáwieństwo otrzymaćie/ non te dimittā donec benedixeris. Goracy áffektem prośćie: Błogosław Mátko Swieta Benedicite Mater: Naprzod Naiáśnieyszy Máiestatom/ y wszytkiemu Naiáśnieyszemu Domowi Prześwietnemu Duchowieństwu y wszytkim J. O. J. W. Stanō Korōny/ ktorzy ná Seymikách/ ná wálnych Seymách Suffragia v Stolice Apostolskiey/ ná korone Swietych Pańskich Tobie dáli. Błogosław cáłey Koronie Polski/ Rycerstwu iey/ Miástu Twemu Stołecznemu: ná ostátek Dźiedźictwu Twemu lubo niegodnemu; benedic hereditati Tuæ: y wszytkim tym/ ktorzyć oto przy Tryumfie Twoim zábiegáia/ obuiauerunt, day Błogosłáwieństwo/ vkontentuy prágnienia wszytkich/ oświadcz miłośierdźie wszytkim. O Tutela præsens! miserere Tuorum. Ná wszytek świát/ Veni Sponsa Christi. Záwitay Oblubienico Chrystusowá.

A M E N.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0016853

